

UNIVERSITĀTES

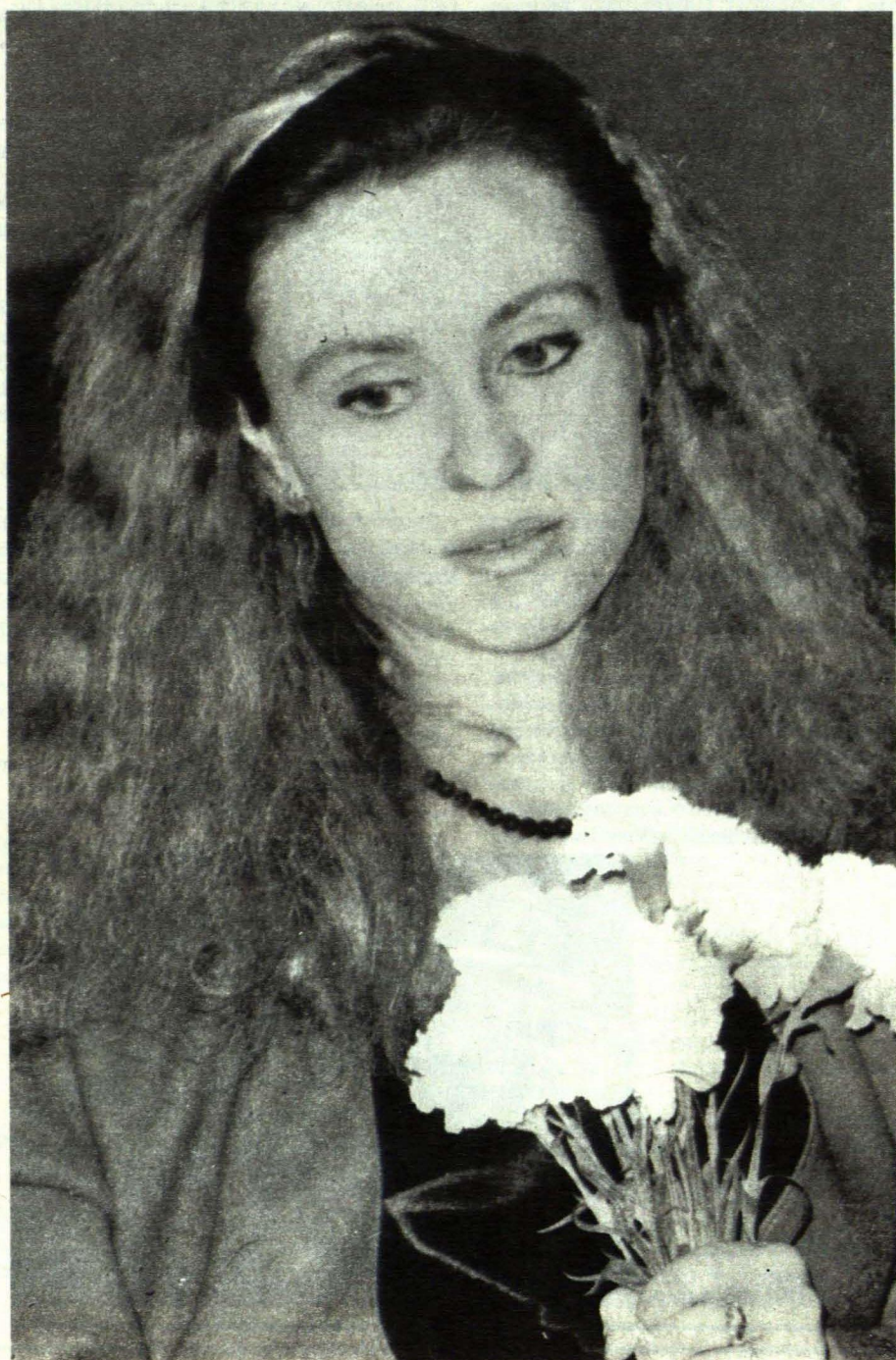
AVIŽE

Latvijas Universitātes izdevums
Iznāk kopš 1922.g. 25. septembra

1991.g. februāris Nr. 20 – 21

Maksā 20 kap. (ārpus LU 50 kap.)

Šajā numurā:

- ❖ Ko šobrīd nozīmē pagājušo gadu cīņas par Daugavpils HES, Tereškovas 25, Preses namu? 4.–7.lpp.
- ❖ Kopš 1940.gada mūsu Universitāte nav kļuvusi ne par matu labāka — žurnālists A.Šablovskis. 10.lpp.
- ❖ Kompartijas "asiņainie jociņi" un nevardarbības ētika. 8.–9.lpp.
- ❖ Lai studentiem neaugtu resnas pakaļas, kā arī citi sporta jaunumi. 14.lpp.
- ❖ Vai jūsu domāšana atbilst brīvvalsts apstākļiem?
2. "CP" laidienā — metienā atbild nenotveramais Susliks.
- ❖ Tā kā fizmatu vīrieši nodarbojas ar politiku (skat. Ivaru Godmani u.c.), zinātnē paliek vakantas vietas. Jau 19.gs. lēdija Ada Lavleisa kļuva par pirmo programmētāju sievieti. Viņas vārdā nosaukto zinātnisko prēmiju šogad saņēma 3.kursa studente
IVETA KAPRĀNE.
(Viņa redzama arī fotogrāfijā)
Laimīgi tie kompjūteri, ko skārusi sievietes roka!
3.lpp.

Jaunumi

STUDIĀS ĀRZEMĒS

Starptautiskais Izglītības forums (International Education Forum) ASV piedāvā studentiem Latvijā iespēju studēt Amerikā. Konkrēti - piecās koledžās, kuras atrodas Masačūsetā, Tenisijā, Kentuki, Alabamā un Džordžijā. Tās ir nelielas privātās koledžas, kurās mācās arī studenti no ārvalstīm. Viens mācību gads maksā no 8510 līdz 14990 ASV dolāriem, atkarībā no koledžas.

Ir iespējas studēt biznesa, zinātņu, inženieru, dabas zinātņu, grāmatvedības, humanitārās, matemātikas, sociālās u.c. zinātnes. Mācību laiks var būt gan viens gads, gan pilni četri koledžas mācību gadi.

Ja jūs esat ieguvis vismaz 500 punktus TOEFL eksāmenā (to var nokārtot Maskavā vai Ļeņingradā ASV konsulatā) un jūs esat sameklējis sponsoru, kas varētu samaksāt mācību maksu, lūdz, zvaniem firmai "Mecenāts" pa tālruniem 325756, 6-52851, 333155. Tad arī norunāsim par prospektu apskatīšanu, papildus informācijas iegūšanu un iesniegumu veidlapu saņemšanu.

Pasteidzieties! Līdz 1. aprīlim jūsu iesniegumam jau jābūt Amerikā.

Džineta Gavare

P.S. Turpmāk publicēsim sīkāku informāciju par iespēju nokārtot TOEFL eksāmenu.

LU EC Bērnu Vides skola un Latvijas Bērnu fonds izsludina: REPUBLIKĀNISKO BĒRNU PASAKU KONKURSU "MANA ZAĻĀ PASAKA"

Konkursā aicināti piedalīties: pirmsskolas vecuma, jaunākā un vidējā skolas vecuma bērni (6-14g.)

SĪKĀKI NORĀDĪJUMI PAR KONKURSA NORISI:

Konkursa dalībnieki pasakas sacer atbilstoši konkursa nosaukumam, attēlojot tajās zaļo tēmu un par pasaku varoņiem izvēloties meža zvērus, kokus, sūnas, sēnes, ogas, upi...

Pasakai jāatklāj konkrēta ekoloģiska rakstura problēma un bērma zaļās domāšanas rezultātā jārada tās atrisināšanas ceļi.

Vēlams pievienot autora ilustrācijas pasakai. Darbus nosūtīt:

226098 Rīgā
Raiņa bulvārī 19
LU Ekoloģiskā Centra
Bērnu Vides skolai
-KONKURSAM-

līdz 2. aprīlim (pasta zīmogs).

Māmiņai un tētim vai skolotājam lūdzam palīdzēt nosūtīt vēstuli!

Sīkāka informācija pa telefonu — 225304.

Konkursa uzvarētājus gaida: iespēja piedalīties starptautiskajā bērnu zaļajā akcijā "Mūsu balsis", kā arī pavasara zaļajā kamevalā un bērnu vasaras ekoloģiskajā nometnē!

LU EC Bērnu Vides skola

THRASH & HEAVY
"HUSQVARN", "NULLES CIKLS"
Spēlēs 2. un 3. martā
Rīgas vagonu rūpnīcas klubā.
Sākums plkst. 19.00

LATVIJAS UNIVERSITĀTE IR IESTĀJUSIES STARPTAUTISKĀ STUDENTU APMAINĀS ASOCIĀCIJĀ. Tas dos iespēju tehnisko specialitāšu studentiem no visām Latvijas augstskolām strādāt vasaras praksi kādā pasaules valstī, jo Asociācijai darbu piedāvā ap 4000 firmu visā pasaulē.

Pašlaik būtu jārada reālas darba vietas

IEVAINOTIE STUDENTI LIETUVĀ

Lietuvā 13.janvāra asiņainajos notikumos ievainoti arī septiņi Viļņas universitātes studenti: Jurijs Blakunovs, Medicīnas fak. 3.kurss; Evalds Strops, Medicīnas fak. 3.kurss;

ārzemju studentiem Latvijā, jo vietu skaits ārzemēs ir atkarīgs no piedāvāto vietu skaita šeit.

Kā atzina P.Fricbergs, kurš bija aizbraucis uz Kipru, lai noslēgtu šo līgumu: "Tā ir visistākā darba birža, kurā nepieciešama profesionāla menedžera klātbūtne". Pagaidām Latvijai piešķirtas vietas trīs studentiem.

Regina Ivanauskaite, Medicīnas fak. 5.kurss; Kjustutis Bregālis, Filoloģijas fak. 1.kurss; Rolands Radzjavičs, Dabaszinātņu fak. 2.kurss; Gražvids Galdīks, Dabaszinātņu fak. 2.kurss un Vaidots Vaičaitis Juridiskā fak. 3.kurss.

ATBALSTA VĒSTULES

ČSFR universitāšu Rektoru padome un Čehijas Republikas Universitāšu padome izsaka solidaritāti ar jūsu republiku un uzsver,

ka visas problēmas jūsu valstī jārisina sarunu ceļā, izslēdzot spēka lietošanu, respektējot cilvēktiesības un brīvību.

LU Lielajā aulā tauta atvadās no 20.janvāra upuriem. A.DZEŅA foto

Esam dziļi sašutuši par padomju armijas vandālisma aktu, veiktu pret Baltijas un Rīgas mierīgajiem iedzīvotājiem.

Solidarizējamies ar jūsu tautu tās cīņā par neatkarību, mēs lūdzam Dievu par jums. Dievs ir žēlīgs.

Tbilisi universitātes kolektīvs un studenti

Izsakām līdzjūtību sakarā ar traģiskajiem notikumiem, kuri notikuši Baltijā. Uzskatām par nepiepējamu politisku jautājumu risināšanu no spēka pozīcijām.

Maskavas Valsts universitātes Dabas aizsardzības Vienību Padome

Izsakām līdzjūtību sakarā ar kārtējo traģēdiju Baltijā. Esam kopā ar jums un vēlam panākumus jūsu iesāktajos pārveidojumos.

Ļeņingradas Valsts universitātes zinātnieks V.Pogrebovs

Pēdējās ardiēvas kinooperatoram Gvido Zvaigzņem.

M.DEDZIŅA foto

IVETA SAŅĒMA 230 RUBĻUS

Kādā jaukā dienā angļu dzejnieka Bairona ģimenē piedzima meita, kuru nosauca par Adu. Meitene izauga, apguva dažādas zinātnes un varbūt savas praktiskās mātes iespaidā pievērsās arī matemātikai. Laika kavēklim lēdija Ada Lavleisa izstrādāja algoritmus toreizējām skaitļu mašīnām. Un ieguva pasaulē pirmās sievietes programmētājas vārdu.

Un nu, ar nelielu nokavēšanos, man ir tas gods paziņot, ka 1990. 8. decembrī jeb republikas Programmētāju dienā lēdijas Adas Lavleisas prēmija tika piešķirta *IVETAI KAPRĀNEI*, Fizmatu fakultātes 3. kursa matemātikas studentei. Šī ir sestā prēmija, kas piecu gadu laikā tika piešķirta meitenei programmētājai.

PRĒMIJAS IZSKATS: medaļa (1gab.) un naudas summa 250 rubļu apmērā. Un, protams, arī nodoklis. Tādējādi Iveta saņēma tikai 230 rubļus. Lai dzīvo ar nodokļiem apliktās prēmijas!

PRĒMIJAS PIEŠĶIRŠANAS IEMESLI:

Docents A. Liepiņš: "Matemātikas entuziastiem varētu pastāstīt, ka Iveta nodarbojas ar attēlojumu nekustīgo punktu eksistences problēmām. Varētu pastāstīt, ka attēlojumi darbojas metriskās telpās ar slēguma operatoriem un ka brīžiem tās ir parastās metriskās telpas, bet brīžiem — ar miglainu struktūru."

Docents A. Andžāns: "Pati vērtīgākā Ivetas Kaprānes īpašība, manuprāt, ir nerimtīga vēlēšanās atrast vietu, kurā viņas darbība nestu reālu labumu — vai nu tā būtu zinātne, vai pedagoģiskais darbs, vai organizatoriski pasākumi. Ir daudz studentu, kas labticīgi veic vadītāju uzlikto pienākumus, bet maz tādu, kas to dara ar iniciatīvu; Ivetai šī īpašība piemīt lielā mērā."

Bet, ja runājam konkrētāk — Iveta citīgi piedalās Neklātienes Matemātikas skolas darbā: sūta skolēniem vēstules ar uzdevumiem, labo atsūtītos kontroldarbus, izdara atzīmes jauno matemātiķu kartotēkā. Apmēram piecas reizes gadā 150 skolnieku saņem šīs vēstules ar uzdevumiem. Bez tam šovasar notika skolēnu matemātikas vasaras nometnes — pa nedēļai Alūksnē, Mazsalacā, Skrīveros, Pilsrundāle.

Un tad vēl tautasdziesmu ievadīšana skaitļojamās mašīnās, lai atvieglotu to tālāku apstrādi.

Docents A. Liepiņš: "...varētu atzīmēt trīs zinātniskas publikācijas un tik pat daudz publicēšanai iesniegtus rakstus, piedalīšanos ar ziņojumiem studentu zinātniskajās konferencēs Rīgā, Tartu, Minskā, dažas nolasītas lekcijas matemātikajā analizē jaunāko kursu studentiem un piedalīšanos mācību līdzekļa "Metriskās telpas un to topoloģija" veidošanā, kā arī vēl daudz ko citu."

OFICIĀLĀS DAĻAS BEIGAS!

Tātad, Iveta Kaprāne.

PĒC HOROSKOPA: Dvīnis.

IEMĪĻOTĀKĀ KAFEJNĪCA: "Pūt, vējiņi".

IECIENĪTĀKIE TV RAIDĪJUMI: "Pasaka, pasaciņa" un "Uzmini, nu!".

AIZRAUŠANĀS: aušana un kalni.

Iveta nav par matemātiku sapņojusi jau bērnudārzā. Dīvaini, vai ne? Skolā labi padevušies visi mācību priekšmeti, bet matemātikas izvēle — tā bijusi sagadīšanās, kuru nenožēlo.

— Vai matemātikā netraucē tā sauktā "sieviešu

loģika"?

— Nē, sieviešu un vīriešu domāšanas atšķirības drīzāk izpaužas sadzīvē. Matemātikā vajadzīga šī matemātikā domāšana. Piemēram, Tautas frontes 1. kongresā ievēroju, ka viens delegāts savu domu izklāsta ļoti plānveidīgi un korekti. Gluži kā mūsu pasniedzēji. Vēlāk izrādījās, ka viņš beidzis fizmatu.

— Vai mācoties fizmatos jūti sevi augam intelektu?

— Ar to intelektu ir tā. Brīžiem es šaubos un brīžiem domāju — bet varbūt kaut kas ir...

— Bez kā tu dzīvē nevarētu iztikt?

Studentu zināšanai

IERAUDZĪJI, IZLASĪJI. VAI IEINTERESĒJA?

Filoloģijas fakultātē (un ne tikai tur) pie "sludinājumu staba" katrā stāvā var redzēt paliela izmēra baltu papīra lapu, uz kuras skaidri un gaiši rakstīts — LU Kultūrizglītības nodaļa. Nodarbību saraksts. Tālāk seko specialitāšu uzskaitījums. Vai to izlasījis, 1. kursa students (un vai vispār izlasījis) saprata, ko tas nozīmē? Arī man radās dažas neskaidrības, tāpēc devos pie Kultūrizglītības nodaļas vadītājas, docentes *VIJAS STRAZDIŅAS*.

Izrādās, ka šāda nodaļa (gan citā vārdā saukta) pastāv jau ilgus gadus. Mainoties situācijai, mainījās arī šīs fakultātes struktūra: Sabiedrisko profesiju fakultāte — Kultūras un izglītības vakara fakultāte — LU Kultūrizglītības nodaļa. Palikušas tās specialitātes, kuras studentu vidū radušas atsauce un interesi. Mācības galvenokārt notiek vakaros. Tās apgūst no 1 līdz 3 gadiem, atkarībā no specialitātes. Darbs plānots 3 virzienos:

- sadzīves ētika;
- radošās specialitātes;
- praktiskā filoloģija.

Sākot ar nākošo mācību gadu, šajā nodaļā apgūtās specialitātes būs līdzvērtīgas fakultatīvo kursu specialitātēm. Beidzot kursu, students saņem diplomu attiecīgu ierakstu vai arī apliecību par profesijas apgūšanu. Ieguvēji, protams, būsim mēs, studenti. Izvēle ir samērā plaša.

— Viena no vecākajām un iecienītākajām specialitātēm ir dekoratīvā noformēšana un gleznošana (pasn. Līga Liepiņa). Nodarbības notiek Aspazijas bulvārī 5, pirmdienās 17.00-19.20 523. telpā;

— latviešu folklorā (Ernests Spičs) Visvalža ielā 4a (zālē), 1. kurss — pirmdienās, trešdienās 18.00-20.00, 2. kurss — ceturtdienās 18.00-20.00. Tautas dziesmas mīļotājiem Ernesta Spiča vārds nav svešs. Tiem, kas nezina — Spiča kungs vada folkloras kopu "Dandari";

— pirmo gadu pasniedzējas Z. Krančmanes vadībā darbojas teātra studija (trešdienās 18.00-21.00, Aspazijas bulvārī 5, 524. telpā). Šajā studijā ne tikai spēlē teātri, bet apgūst režijas pamatus, paši gatavo tērpus un dekorācijas;

— daudzu studentu iecienītas ir nodarbības foto-tehniskā pie pasniedzēja R. Lapkovska, Jūrmalas gatvē 74/76 317. telpā, trešdienās 17.00-19.30 (arī

(Vēlamā atbilde — bez matemātikas, bez Universitātes.)

— Bez cilvēkiem...

BIEŽĀK LIETOTAIS TEICIENS: "Gaužām vienkārši."

DZĪVĒ VISGRŪTĀKAIS: izvēle.

— Godīgi sakot par savu turpmāko darbu vēl nedomāju. Gan jau laiks visu nostādīs savās vietās. Bet vispār es gribētu strādāt ar cilvēkiem.

STARPBĪRĪDIS BEIDZIES.

SĀKAS PROGRAMMĒTĀJU BALLE: dzied un spēlē "Pērkonis".

ILZE NAGLA

krievu plūsmā);

— ar šo gadu var apgūt tērpu modelēšanu. Pasniedzēja B. Berga (Aspazijas bulvārī 5, trešdienās 18.00-19.10 409. telpā, piektdienās 18.00-19.10 408. telpā). Modes vēsture, praktiskā mode. Būs

iespējas šūt un modelēt;

— ar otro pusgadu notiks nodarbības sadzīves ētikā un estētikā jeb lietišķo padomu skolā, kuru vadīs Ž. Ozoliņa pirmdienās no 18.30 – 19.40 520. telpā. Iepriekšējos gados šī tematika studentu vidū guva lielu interesi. Kā būs tagad?

Diemžēl studenti ir ļoti neatsaucīgi (it sevišķi krievu valodā runājošie), tādēļ arī vairākas, manuprāt, interesantas specialitātes ir "izmirušas" (piemēram, sadzīves tradīcijas, dejas mācība, kalnu tūrisms). Liels lūgums — nāciet ar saviem priekšlikumiem un ierosinājumiem, kas jūs interesē un ko vēlētos apgūt šajā nodaļā.

Piebildīšu, ka Kultūrizglītības nodaļa organizē maksas kursus latviešu, angļu, vācu un zviedru valodā. Ja izdosies atrisināt apmaksas jautājumu, studenti varēs valodas mācīties bez maksas. Gaidīsim! Pieteikties Aspazijas bulvārī 5, 52., 53. telpā, tel. 220420.

Pats galvenais. Vēl jūs visi varat pieteikties pie attiecīgā pasniedzēja, lai ar otro semestri sāktu nodarbības jūsu interesējošā specialitātē.

As-
pa-
zi-
jas
bulv.
5

220420

EVĪJA OZOLA,
žurnālistikas specialitātes 1. kursa studente

P.S. Tas nebūt nav aizgājušā sociālisma rēgs. Tāda veida nodaļas, fakultātes un centri ir visās ārvalstu augstskolās.

Kā mēs cīnījāties

novērst, kas bija ļoti daudz tajā laikā. Un bija skaista kopības apziņa un skaidrs piekšstats par pretinieku — mēs zinājām, kas viņš ir un kur atrodas...”

— Ko šodien par cīņām ar ienaidnieku domā

navot kaut kādu anonīmu “žņaudzošo tehnokrātu roku”, bet prasīt atbildi no tēviem un vectēviem, kur viņi bija un kāpēc viņi klusēja, kad tas viss notika.”

— Jā, nebija pat divu domu, ka šo materiālu

CIK LIELUS VEZUMUS VAR GĀZT MAZS CINĪTIS JEB

Tā varētu jautāt par studentu presi, vairāk vai mazāk lokālu izdevumu, konkrēti — Universitātes Avīzi.

Atceroties šeit nostrādāto laiku, jāsecina, ka esam likuši sevi manīt. Esam baidīti pat ar Maskavu, viens no daudzajiem LKP CK ideoloģijas nodaļas vadītājiem Misāns savā blociņā ierakstīja, ka “Brinkmane nekad nestrādās Universitātes avīzē”, bet kādreizējās LVU partijas komitejas sekretārs Potreki ieteica Helmanei uzrakstīt atlūgumu. Šķiet, nekādas gudras politiskas spēles nespēlējām, vienkārši tā izjutām laiku un nevēlējāmies ne sev, ne citiem melot.

Preses lomu nevar noliegt, tādēļ jau arī pirmo atņēma Preses namu.

PAR LIKTEŅUPES LIKTENI
DOMĀJOT

Pirmā lielākā cīņa — cīņa pret Daugavpils HES.

1986.gada 6.novembra “Padomju Studentā” toreizējā redaktore Inga Helmane uzrakstīja rakstu, kurā izmantoja vēl npublicētus materiālus.

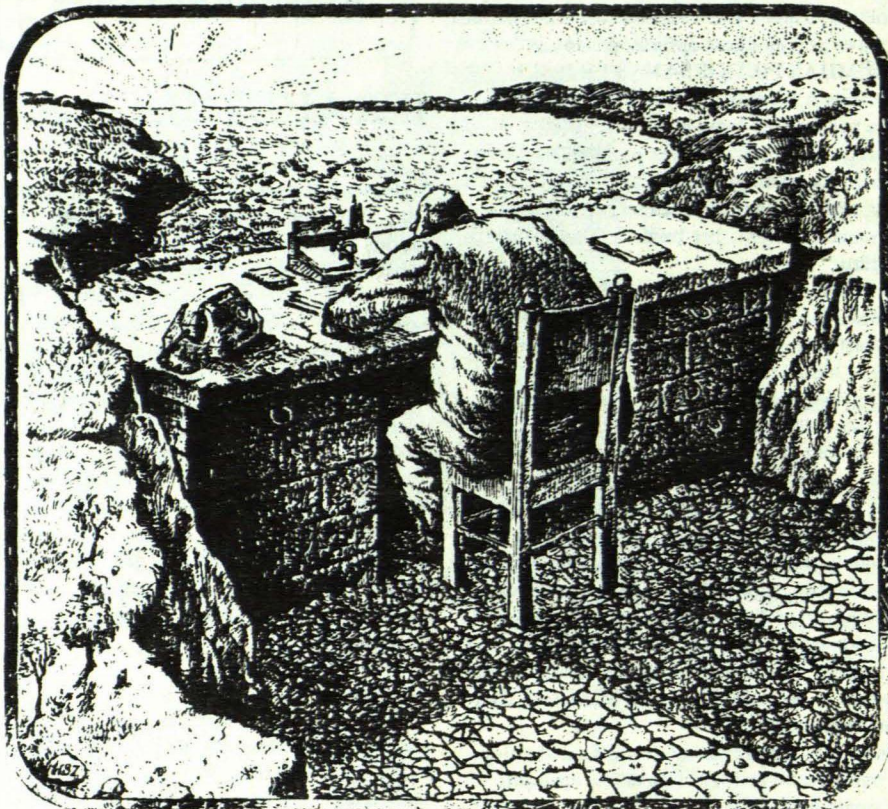
Rindkopa: “Nevajag kara, nevajag pat zemestrīces, lai pierādītu, ka varam būt virišķīgi. Savu gribu un drosmi cīņai ar ienaidnieku varam parādīt tagad, kad tiek izlemts Daugavas liktenis. Tik bieži pieminam, ka Daugava ir mūsu tautas likteņupe. Ir daudzi “par”, bet mūsu vidū daudz ir arī tādu, kuri gluži vienkārši netic, ka žņaudzošo tehnokrātu roku var apstādināt. Ar tādām domām nevienš nepiedzimst. Tās izveidojas, tepat apkārt skatu metot...” radīja neapmierinātību Zinātniskā komunisma katedras docentā Dzintarā Bušā. Kāpēc? Skaidru atbildi atradām viņa 1987.gada 19.februāra “PS” publikācijā: “Sabiedrība, kurā mēs dzīvojam, ir sociālists. Ar neapšaubāmi pozitīvu saturu un virzību uz vēl lielāku pilnību. Mūsu sabiedrība ir cilvēces līdzšinējās attīstības augstākais pakāpiens. Taču ne pēdējais, ne ideāls.”

Paldies Dievam! Tā vien gribas iesaukties, jo dota cerība, ka lemts piedzīvot kaut ko vēl ne daudz jaukāku. Taču izrādījās, ka esošajā pozitīvajā sociālismā nav un nedrīkst būt ienaidnīca. Nebijām gudras. Bet tādi nav bijuši daudzi, jo 1991.gada 9.februāra laikraksta “Diena” sestdienas pielikumā izlasīju režisora Pētera Pēterona pārdomas par iepriekšējiem gadiem un draugiem. Viņš pat tos atceras ar skumju nožēlu: “... Mēs bijām domās tuvi, vienādi izjutām laiku, mums bija kopīgi progresīvi mērķi: kaut ko paveikt, kaut ko aizstāvēt, arī kaut ko

žurnāliste INGA HELMANE no “Latvijas Jaunatnes”?

— Es patiesi toreiz biju politiski naiva, kā mani, Zigurdu Vaivodu, Viesturu Koziolu un arī daudzus cienījamus profesorus nodēvēja Ojārs Potreki. Tik tiešām domāju, ka tā ir jādara. Pārlasot uzrakstīto pirms pieciem gadiem, secinu, ka emocijas bija pēmušas pārsvaru pār profesionālo līmeni. Vajadzēja prast uzrakstīt gudrāk. Toreiz apmēram pusi dienas Univer-

nevajadzētu likt avīzē. Ka tā ir patiesība, mēs sapratām. Toties toreizējie partijas komitejas darbinieki O.Potreki, M.Klindžāne kādā partijas komitejas sēdē uzlika sodus sev un citiem, ka nav laikus mūs pareizi audzinājuši. Tika sastādīta komisija, kas cītīgi sekoja redakcijas darbam. Vissirsnīgāk pieņemumus centās izpildīt Filoloģijas fakultātes pasniedzēja Ludmila Sproģe, tāpat docents Dzintars Bušs.

sitātes vadība kaunināja komjauniešu vadītāju Zigurdu, ka tika organizēta darbinieku un studentu tikšanās. Dienas kārtībā DISKUSIJA - jautājums par Universitātes kolektīva NOSTĀJU un ATTIEKSMI (arī iepējamo rīcību) sakarā ar Daugavpils HES celtniecību un ne tikai!

— Žurnālisti Dainis Ivāns un Arturs Snips pirmie sauca SOS. Jāsaka paldies Dievam un cenzoram, ka izdevās publicēt redakcijā iesūtīto bijušā ZA Ekonomikas institūta zinātniskā sekretāra Eduarda Veisa rakstu, kurā viņš atklāti pateica: “Vispirms gribu atzīmēt, ka runa ir ne tikai par Daugavpils HES kaskādi, bet runa ir par aplamu republikas tautsaimniecības attīstību pēdējos apmēram 30 gados.” Rakstiņš beidzās ar vārdiem: “Tādēļ nevajag

Man lika atskaitīties, kā “PS” kolektīvs pārķārtojas. Atbildēju, ka nevienāi no mums nav jāpārķārtojas, jo visas nupat kā esam beigušas augstskolu. Ja nu vienīgi no studijām jāpāriet uz profesionālu ikdienas darbu.

— Neatrūka arī kuriozu, par kuriem toreiz varējām tikai brīnīties, bet tagad pasmieties...

— 1986. gada 25.decembra numurā plānojām Ievas Šulces rakstu par Ziemassvētku kaujām. Klindžāne silti ieteica tomēr nelikt, biju neizpratnē: kad tad — uz Lieldienām? Saprātu, ka esmu pateikusi kaut ko nedzirdēti briesmīgu... Ipašu partijas komitejas uzticību nebaudīja cilvēki, kas domāja par ekoloģiju, tā sauktie zaļie. Materiālam par ekovienībām uzlikām virsrakstu “Gads ir balts no abiem galiem un pa vidu zaļš.” V.Lejiņš sirsniņi

ieteica "un pa vidu zaļš" izņemt ārā. Nelīdzēja iebilde, ka tā ir Tautas dzejnieka Ojāra Vācieša rinda.

— Jā, aiz "galiem" sekoja daudzpunkts. Taču par strēlniekiem ielikām, jo Dzintars Bušs

metro ir vajadzīgs un kāds vajadzīgs? To pierādīja interesentu skaits aulā un informatīvie fakti, ka divās nedēļās kopš izsludināja, ka būs šī konference nepārtraukti skan zvani (ap 200), (tikai četri no tiem "par" metro). Pienāk

Pēc kāda laika Universitātes aula pulcēja dažādi domājošos, kuri pirmie pieminēja neatkarīgās Latvijas vārdu. Viņu vidū LNNK vadītājs E.Berkļavs, VAK priekšsēdētāja vietnieks V.Turins. Toreiz mans un kolēģis Aijas Šcip-

RAKSTĪTAM VĀRDAM SAVS SPĒKS

sazinājās ar Strēlnieku muzeju un tur teica, ka šādu faktu no vēstures izņemt būšot grūti. Citējām pat Jāņa Petera dzeju:

"Un tev jāzin — mūsu pamats, pastāvēšana un gods.

Jāšķij no tā kramu krama,

Kas bij streļķiem ceļā dots."

Vai patlaban tevī politisko naivumu ir no-mainījies kaut kas cits?

— Man ir apņūsi politika. Dažkārt dzirdu pārmetumus, ka tagad esmu kļuvusi paklausīga Cīruļa kunga korespondente, taču uzskatu, ka katrā cilvēkā ir noteikts potenciāls, cik ilgi viņš var strādāt. Mainās pārdzīvojumi, uzkrājas jaunas emocijas, kas kaut ko notuše un citu izceļ. Šobrīd rakstu par nopietno mūziku un mūziķiem. Tomēr katrs pats nevar pateikt, kad pietiek, to nosaka sabiedrība. Kolēģi zina, ka es "spēlēju arfu", bet ir reizes, kad lūdz uzrakstīt "gabalīņu pavisam no citas operas". Un tādos brīžos es domāju, ka varbūt no to laiku naivuma manī viss nav zudis.

Atceros, kad paziņoja, ka necels Daugavpils HES, aiz laimes apraudājos. Pēc aiziešanas no Universitātes uz gandrīz trim bezdarbnieka nedēļām sāku strādāt "PJ" ideoloģijas nodaļā. Pati nezināju, ka manu profesionālo izaugsmi veicinājis O.Potreki, jo viņš šo pavērsienu manā dzīvē iztulkojis tieši tā.

— Andra Slapiņa un Riharda Pipara filmā "Demokrātijas stunda", kurā filmējies, tu gan šādu varbūtību noliedzi.

— Tajā vairāk runāju par šā cilvēka divkosību, bet ne jau viņš viens valkā(ja) divas sejas.

Jau pirms filmēšanās iepazīnos ar Andri Slapiņu. Tagad domāju, ka faktiski jau tad arī Andris varēja taisīt reklāmas rullīšus un peļnīt lielu naudu, bet viņš turpināja darīt naivo darbu. Satiekoties Andriņis parasti prasīja: "Pie kā tu tagad strādā?", jo viņam likās, ka citi raksta vismaz garos stāstus, ja ne romānus... Tagad jo īpaši domāju par to, vai tas, ko daru, ir kaut kā vērts...

VAI DINOZAURA OLA JEB METRO — TAS IR RETRO

Atkal izlēciens no jauno un zaļo puses.

1988.gada februārī LVU Jaunatnes ekoloģiskais centrs rīkoja sociāli zinātnisku konferenci sakarā ar Rīgas metro celtniecības projektu! "Tās vadītāji Raimons Ernšteins un Andrejs Panteļejevs uzsvēra, ka nav pietiekošas, objektīvas un kompetentas informācijas, vai Rīgā

vēstules no darba kolektīviem, speciālistiem, inženieriem utt. Galvenais šobrīd — cilvēki ir nobažījušies par Rīgas likteni vispār un metro kā momentu Rīgas attīstībā." Citēju gabalīņu no sava 18.janvāra materiāla. Arī tā bija viena no cīņām, kurā iekšā atradās prese. Šo darbiņu atkal nevarēja nostrādāt klusu, neinformējot tautu. Runā, ka no šī brīža ļoti dusmīgs esot palicis Alfrēds Rubiks, jo viņš, būdams Rīgas mērs, gribējis braukt ar metro. Ne jau viņš viens! Institūta "Pilsētprojekts" pārstāvis E. Bērziņš bija pārliecināts, ka prestiža apzīnei ir jābūt (t.i., mums būs metro! — I.B.), citādi nav labs saimnieks, bet Rīgas pilsētas tautas deputātu padomes IK metro nodaļas priekšniekam Ļuņovam pavisam šķita jocīgi, ka ir negatīva nostāja sakarā ar metropolitēna ideju.

Tikai nevienam no šiem brauktgribētājiem nelikās jocīgi, ka nav veikta ekoloģiskā ekspertīze u.tml.

Toreiz atkal neizdevās iedēt mūsu ligzdā dinozaura olu.

MĀJAS TEREŠKOVAS IELĀ 25 VAIRS NAV

Es to paziņoju ar pilnīgu atbildību. Tāpat kā nav vairs Tereškovas ielā. Ar Rīgas Izpildkomitejas lēmumu tai atgriezts vecais — Buļļu ielā — nosaukums.

Izpildkomiteja aizvien vēl tā pati, kuras dēļ nelikumīgās rīcības dzīvokļu sadalē pirms diviem gadiem 18. februārī Kopmītu Studentu klubs sagādāja pateicīgu sensāciju žurnālistiem — ieņēma (okupēja, nacionalizēja) augšminētās ielas 25.namu, kurā bija paredzēti dzīvokļi 1.ēku celtniecības kombināta darbiniekiem.

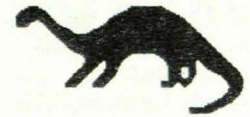
40 minūtes pēc akcijas sākuma atbrauca milicija. Pusei no mājas 63 dzīvokļiem jau bija uzlauzta atslēgas (lai nomainītu slēdzenes), un kādi padsmi iedzīvotāji ar iedzīvi ievākušies Studentu ierādītajos dzīvokļos. Mājas ieņemšanas plāns tika izpildīts simtprocentīgi. Ieeju mājā milicijas darbiniekiem aizšķērsoja pūlis, kura priekšā spontāni nostājās meitenes. Māja palika Studentu rokās līdz 20. martam, bet pēdējo reizi viņus no Tereškovas 25 ar varu izlika 5. maijā. Trīs mēnešus garā akcija turpinājās izpildkomitejas un prokuratūras gaitēpos. Lielākai daļai pagaidu iedzīvotāju piešķīra jaunus dzīvokļus, pagaidu platību vai uzņēma dzīvokļu rindā. Nevienam sodīts netika. Akcija bija gūvusi lokālu uzvaru.

Ne studenti, ne mājas iedzīvotāji toreiz

činskas darbs palika npublicēts. Redaktors A.Jansons savas slimības laikā man redaktora v.i. amatu uzticēja formāli, jo bija dots norādījums atrādīt materiālus partijas komitejā. O.Potreki vienkārši pateica — npublicēt. Iebildu, ka to gan jau dzirdējuši visi, kas atradās aulā, bet tomēr — nē. Ar savu plecu nevarēja palīdzēt arī komj. kom. sekretārs Z.Vai-vods, SAK priekšsēdētājs V.Koziols, jo "Padomju Students" bija arī viņu organizāciju izdevums. Varbūt tas viņiem nelikās cīņas vērts, bet domās viņi bija ar redakciju.

Rakstītam vārdam savs spēks. Tā, lūk.

ILZE BRINKMANE

nenoliedza, ka apzinās savas akcijas prettiesiskumu, un uzsvēra, ka tas ir izmisuma solis, lai pievērstu uzmanību. Studenti bija uzplēsuši sabiedrības augoni, un tā driskās uz notiekošā fona katrs rīkojās atbilstoši savām interesēm: LTF Dome, "Latvijas Jaunatne", "Rīgas Balss" aicināja izveidot MP komisiju, kura izskatītu dzīvokļu sadales jautājumus. "Sovetskaja Molodež" apelēja pie celtnieku — likumīgo dzīvokļu īpašnieku — tiesībām. LKP CK birojs ieteica sodīt vainīgos mājas ieņemšanā. Tika arī rektoram Jurim Zaķim, kurš tobrīd balotējās Maskavas rajona vēlēšanu apgabalā, tāpēc visnotaļ atturīgi un izveicīgi vērtēja studentu akciju.

Ārzemju preseī toreiz labpatika uzsvērt, ka tas ir pirmais šāda veida gadījums Padomju Savienībā, sava veida labdarības akcija. Bet Latvijas sabiedrībai pirmo reizi parādījās iespēja lēlot demokrātus un uzsvērt, ka ar netiesiskām metodēm mēs tiesisku valsti neuzcelsim.

Tā runāja 1989. gadā, kad bija pieņemts likums par migrāciju, aizliegta bija pikei (6. martā pie LKP CK toreiz piekāva aktierus), Tautas Fronte bija pretstatā Interfrontei un galvenais notikums — PSRS Tautas deputātu vēlēšanas.

(Turpinājums 6. lpp.)

Viedokļi

PRET VARDARBĪBAS MAĢIJU

NEVARDARBĪBA UN MORĀLS PĀRĀKUMS PĀR PRETINIEKU — par to stāsta profesors AUGUSTS MILTS.

— Profesor, sāksim ar to, kas tad ir nevardarbība?

— Nevardarbība — tas nozīmē iedarboties uz pašu netaisnības sakni, nevis uz konkrētiem cilvēkiem kā šīs netaisnības nesējiem. Lai cik ievērojams arī nebūtu netaisnīgas vardarbības attaisnojums, tās apkarošana ar vardarbīgiem līdzekļiem noteikti

— Jā, politiķi slēdz kompromisu ar pašu velnu. Taču mēs nedrīkstam samierināties ar ļaunumu. Mēs varam slēgt kompromisu ar cilvēkiem, kuros ir labā potences un kuriem

varam ticēt, ka viņi mainīsies. Dzīvē bieži vien draugs var kļūt par ienaidnieku, bet ienaidnieks — par draugu. Ja mēs rīkosimies tikai un vienīgi pēc principa — aci pret aci un zobu pret zobu, tad paši sevi iegrudīsim ļaundarbības ellē. Nevardarbība — tie ir nepārtraukti meklējumi rast izeju no netaisnības strupceļa bez vardarbīgiem līdzekļiem. **KĀ BŪT MORĀLI PĀRĀKAM PAR SAVU PRETINIEKU? KĀ NEBŪT TĀDAM PAŠAM KĀ VIŅŠ? KĀ BŪT LABĀKAM,**

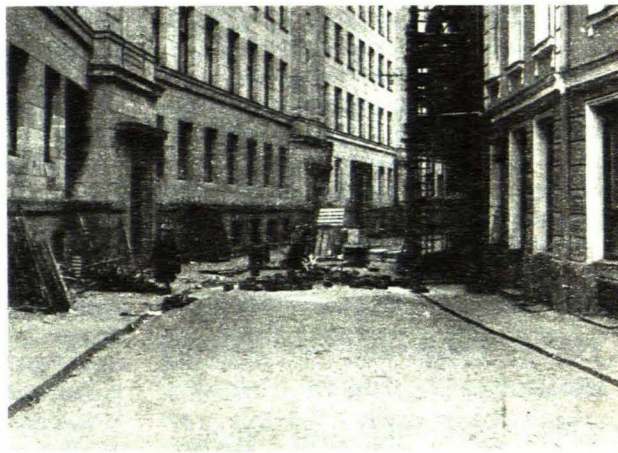
ļaukais vienmēr gaida vardarbību pret viņu, lai pats mierīgu sirdi varētu uzsākt neierobežotu vardarbību. Mums ar savu nostāju jāliek pasaulei apjēgt, kurš ir īstais varmāka. Un neaizmirsīsim, ka arī dzīvības zaudēšana dažkārt ir varonība.

— Bet varbūt dzīvības saudzēšana ir bezjēdzīga?

— Nevardarbība tomēr paredz arī dzīvības saudzēšanu. Gan pretinieka, gan savējās. Cilvēka patiesā uzvara ir tad, kad viņš rīkojas cilvēcīgi. Viņa rīcībai citos cilvēkos ir jāizsauc cilvēcīgas jūtas, nevis agresivitāte. Neaizmirsīsim, ka cilvēkos ir milzīgas labestības un žēlastības potences. Zināmā mērā tās ir devusi dzīvnieku pasaule, jo dabīgā audzināšana dod mīlestības un altruisma principu. Taču līdzšinējā sociālistiskā tipa audzināšana ir bijusi vardarbīga. Arī visa vēsture ir uzrakstīta kā vardarbības vēsture.

● 1991. gada 19. janvāris

● 1991. gada 27. janvāris

rada papildus netaisnību, papildus rēķinu kārtošānu. Vardarbība pret netaisnību, diemžēl, vienmēr stiprina pretinieku, kurš rīkojas netaisni attiecībā pret mums.

Ikviens ļaunais spēks, lai cik tas nevēdīgs arī nebūtu, neiztiek bez sabiedriskās domas morāla atbalsta. Tad, lūk, lai efektīvāk ietekmētu savu atbalstītāju — sabiedrisko domu — tiek tēlaini aprakstītas ļaundarbības pret attiecīgu sociālo slāni ar nolūku izsaukt cilvēkos atbilstošas jūtas. Tas raksturīgs vēsturē vairākām pazīstamām propagandas sistēmām, arī Hitlera, Staļina un Huseina. Tās deklarēja, ka dara ļaunu tādēļ, ka pret noteiktiem sociālajiem slāņiem ir ticis nodarīts ļaunums. Ja arī tāda nav bijis, tad to izdomā, safabricē. Tādēļ mēs šodien nedrīkstam aizmirst, ka pretinieks gluži vienkārši alkst, lai pret viņu tiktu izdarīts kaut vismazākais ļaunums, pielietota kaut visnīcīgākā vardarbība. Tad viņš ar mierīgu sirdi varēs mesties ļaunas rīcības eiforijā.

— Bet politiskajā darbībā bieži vien tiek izmantoti visi iespējamie līdzekļi, arī ļauna un vardarbīga rīcība, lai sasniegtu vēlamo rezultātu.

‘pretinieks gluži vienkārši alkst, lai pret viņu tiktu izdarīts kaut vismazākais ļaunums’

GODĪGĀKAM, TAISNĪGĀKAM PAR VIŅU? Jo morālā tiesāšana var notikt tikai tad, ja tiesnesis ir labāks par tiesājamo.

— *Visbiežāk galvenā tiesneša lomu uzņemas kādas politiskas partijas vai sociālās grupas vadītājs.*

— Hēgelis ir teicis: “Katra tauta pelnījusi tādu vadītāju, kāds tai ir”. Šo izteikumu varam pārfrāzēt, ka partija pelnījusi tādu vadītāju, kāds tai ir. Pēc vadītāja morāles tiek spriests par visas partijas vai sociālās grupas morāli. Ja atļauj valdīt cilvēkam ar noteiktām īpašībām, tad arī pašai partijai tādas piemīt.

— Un tomēr — līdz kādai robežai nevardarbība var pastāvēt?

— Tikmēr, kamēr tā aizstāvas bez vardarbīgiem līdzekļiem, nekļūstot par gļēvulību. Taču vissvarīgāk ir nedot ienaidniekam iespēju morāli attaisnot viņa ļauno rīcību. Mūsu darbība nedrīkst kļūt par argumentu pretinieka sirdsapziņas attaisnojumam, jo

Tajā apgalvots, ka kara rezultātā it kā tiek gūti panākumi un progress. Ļaunums un vardarbība tāpat ir cilvēces attīstības virzošais spēks.

— Tie taču ir konkrēti cilvēki, kuri rīkojas vardarbīgi.

— Bieži vien cilvēki ir rīkojušies vardarbīgi piespiedu kārtā. Liela, centralizēta valsts, arī tā, kura pastāv 73 gadus pēc boļševiku apvērsuma, nevar eksistēt bez piespiedšanas līdzekļu pielietojuma. Līdz ar to tā kļūst vardarbīga. Visvieglākais ceļš, kā atrisināt problēmas, ir vardarbīgi piespiest cilvēkus izpildīt pavēles. Ja viņi pretojas, tiek izolēti vai likvidēti. Šādā valstī ir izveidojusies un darbojas vesela VARDARBĪBAS MAĢIJA. Kaut arī tiek skaļi deklarēts, ka valsts rīkojas saskaņā ar likumiem, kas nodrošina laimi un labklājību, reālajā dzīvē notiek gluži pretējais. Šāda valsts pamazām degradējas, bet valdošās šķiras atteikties no savām privilēģijām nespēj.

Ar profesoru A.Miltu sarunājās
JOLANTA APINE

MĀRA DEDZIŅA foto

KOMUNISMS UN LATVIEŠU TAUTA

(fragments no intervijas radio raidījumam "Brīvā Eiropa")

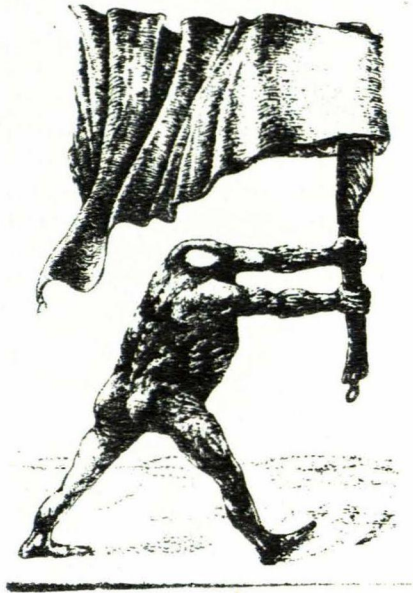
— *Komunisma agonija — mīts vai realitāte?*

— Komunisma saknes sniedzas dziļi vēsturē. Maršs, Ļeņins un viņu ideoloģiskie pēcteči šīs idejas tikai izvērta līdz pilnveidotākai noziedzības sistēmai pasaules vēsturē. Jau pirms 2000 gadiem filozofs Platons aprakstīja valsti, kurā saskatāmas mūsdienu komunisma iezīmes: privātipašuma atcelšana, privilēģētās valdošās šķiras izveidošana utt. Skaidri redzams arī mūsdienu komunistu bieži lietotais melīgās dubultdomas princips. Platons, kurš savu iecerēto valsti veido patiesības un līdztiesības vārdā, liek valsts interešu vārdā piespiedu saprecinātiem cilvēkiem iestāties, ka partneru izvēle ir notikusi lozējot. Tātad jau Platonam bija skaidrs, ka šāda "taisnīga" sociālisma brīnumvalsts var pastāvēt tikai uz melu un krāpšanas pamata. Kopš tā laika komunisma idejas ir attīstījušās un pilnveidojušās, līdz kamēr Maršs varēja aicināt šo sistēmu iedzīvotājus ar varmācīgu asinspirti — šķiru cīņu, ko realizēja Ļeņins, uzsākot veidot uz noslepkavoto cilvēku kauļiem privilēģētās šķiras ekspluatētu komunistisku verdzības valsti. Septiņdesmit gadus Ļeņina pēcteči ir turpinājuši noziedzīgo komunisma ideoloģiju pilnveidot. 50 gadus un vēl tagad tiek garīgi apstrādāta latviešu tauta. Apstrādāta tiktāl, ka tagad iet uz barikādēm, lai izpaustu savu atbalstu komunistiem — tiem pašiem tā sauktajiem gaišajiem spēkiem, kuri, pirms sāka simulēt patriotismu, deklarēja: "Tie, kas liek ziedus pie Brīvības pieminekļa, ir vai nu politiski antiņi, vai arī padomju varas ienaidnieki, un ar tiem mēs tiksīm galā". Šie paši "gaišie spēki" savas maskas jau nomet — ar komunistisko Krieviju ir paspējuši noslēgt līgumu, kas draudu ziņā latviešu tautai pārspēj baismo "nulles variantu". Komunisms turpina nostiprināties, un par kādu tā agoniju nevar būt runas. Dzīves līmeņa krišanās un bada draudi nav komunisma beigu pazīmes. Toreiz, kad padomju valstī badā apmīra miljoniem cilvēku, komunistu vara tikai nostiprinājās. Turklāt toreiz padomju komunistiem nebija tik daudz verdziski izpalīdzīgu atbalstītāju bagātājās lielvalstīs kā šodien. Var jau būt, ka taktisku apsvērumu dēļ komunisti kārtējo reizi mainījis savu masku kā teiksmainais noziedznieks Fantomass, varbūt pieņems citu nosaukumu, bet ja to darīs, tad tikai privilēģētās šķiras varas paplašināšanas interesēs. Kamēr pasaulē pastāvēs noziedzī-

ba, pastāvēs arī komunisma drauds.

— *Pašreizējā situācija?*

— Tā ir nopietna. Bija brīdis, kad latviešiem pastāvēja iespēja izrauties no komunistiskās verdzības. Tas bija tad, kad grupa "Helsinki 86" pārsteidza ar savu drosmi demonstrēt pie Brīvības pieminekļa. Valdošie spēki toreiz nevarēja lietot ieročus, jo vēl nebija izveidojuši pietiekami brālīgas attiecības ar lielvalstīm. Latvieši šo iespēju brīdi nogulēja, bet Kremlijs rīkojās, nodibinot tā saukto Tautas fronti un arī interfronti kā dzi-

„jebkura sadarbība ar bendi tikai vienkāršo eksekūciju”

nējspēku. Sādas "frontes" tika sinhroni veidotas arī citās neuzticamās republikās. Par vadītājiem tika "iedirīģēti" gudri un labi sagatavoti komunisti, kuri sāka skaņdināt latviskus saukļus un teatrāli nosvieda savas partijas biedra kartes. Triks izdevās. Piecdesmit verdzības gados apdullinātā tauta viņiem uzticējās un solīti pa solītim tika vesti atpakaļ komunistiskā. Nākošais solītis bija tā sauktās Latvijas AP vēlēšanas, kuru sagatavošanā Tautas frontes lomu varam iepazīt, lasot kaut vai rakstu 1989.gada 21.septembra "Cīņā". Jau virsraksts ir ievērinības cienīgs — "Uz tautas varu. Tautfrontieši iesaka komunistus". Un tālāk: "No republikas autoritātēm nosaukti šādi komunisti..." (seko šodien plaši reklamēto "gaišo spēku" saraksts). Aizrobežu presē daži no viņiem jau atmaskoti kā rūdīti čekas pakalpiņi. Diemžēl ne visi ļaudis

vēl aptvēruši komunistu cīņas metodes: šķelšanās imitāciju, pārkrāsošanos citos karogos un nosaukumos, biedru karšu nomešanu. Izmantojot šādus paņēmienus, Tautas fronte iedabūja AP vairāk komunistu nekā tas izdevās atklātajam komunisma cīnītājam A.Rubikam. Protams, sava nozīme bija okupācijas armijai ar ģimenēm un no PSRS iebraukušajiem pilsoņiem, kuriem bija atļauts piedalīties vēlēšanās.

Latvijas izlaupišana un genocīds pret latviešu tautu turpinās. Komunisti savu varu nodrošinājuši. Viņu galvenās pūles tagad ir panākt, lai to atzītu arī citas valstis un tautas. Ir jau arī tādi, kuri viņiem tic. Taču nebūsim bezcerīgi. Pasaules notikumos bieži atgādās nejausības, kādas nav paredzējuši pat vistālredzīgākie politiķi. Šādus gadījumus mums jāprot saskatīt un izmantot savā labā.

— *Vai tauta drīkst ielaisties kompromisos?*

— Mēs, latvieši, salīdzinot ar mūsu apspiedējiem, neesam vienlīdz sagatavoti un spēcīgi. Esam neliela fiziski un garīgi novārdzināta tauta, kuras labāko daļu komunisti jau iznīcinājuši. Visos kompromisa meklēšanas gadījumos virsroku gūs augsti mācītie demagogi. Arī 1919.gadā mūsu tauta neielaidās nekādos kompromisos ar "pastāvīvajām realitātēm" — Latvijā iebraukušajiem bermontiešiem vai Stučkas komunistiem, nemaz jau nerunājot par viņu pielaišanu Latvijas valdībā. Visprecīzāk šajā jautājumā ir izteicies vēsturnieks Uldis Ģermanis — jebkura sadarbība ar bendi tikai vienkāršo eksekūciju.

— *Kā mums izturēties un kur meklēt spēku?*

— Ja gribam būt brīva tauta, tad vispirms pašiem jābūt skaidrībā, ko saprotam ar vārdu "brīvība". Arī varenā komunistu Staļina laikos poljtruki nepārtraukti mācīja, ka mēs, "padomju tauta", esam visbrīvākā un vislaimīgākā tauta pasaulē. Pašreizējā komunistiskā valdība pēc t.s. "pārejas perioda" vēl tikai brīvību sola. Vai Staļina tipa brīvību? Nebūsim naivi. Pirmais solis uz brīvību — neatkarīgas darbības iespēju — var būt tikai atbrīvošanās no komunistu jūga.

Ar RTU docentu Kārli Tomariņu
sarunājās IVETA MEDIŅA

Kažoka otrā puse

PATLABAN

mūsu tēvu zemē ir, iespējams, vieni no grūtākajiem laikiem, kādi tai bijuši jebkad. Visai droši, šķiet, to nevaram teikt par patlabanējo laiku Latvijas Universitātē. No vienas puses ir tik daudz patiesu cerību. Būtībā jau ir tas, par ko ne sapņot nevarēja mūsu tēvi un mātes, vectēvi, kas visi tik lielā mērā ir cietuši šais aizvadītos gadu desmitos. Nu ir parādījusies (lai arī ne pilnīga) cerība. Īsta cerība.

Ir jautājums par tālāko, kādiem mums būt. Sakot, ka LU patlaban īpaši neatšķiras no LVU, šķiet, nebūšu pateicis ko īpaši jaunu. Tomēr — tas, ka gan students, gan pasniedzējs joprojām tik lielā mērā ir vergs iepriekš radītās birokrātiskās sistēmas skavām, ir vairāk nekā traģiski. Šeit tiks dots viens no skaidrojumiem šim fenomenam, nepretendējot, ka tas izrādīsies vienīgais, kas pareizs.

Vispirms šis skaidrojums ir neapšaubāmi vēsturiski būvēts. Tas ir, vēlas pierādīt, ka par pašreizējām grūtībām varam pateikties mūsu mīļaugstskolas lielajam pagriezienam 1940. gada augustā.

No otras puses šis būs vairāk vai mazāk (pēc sava paša uzskata) iecietīga kristieša skats uz augstskolas lietām.

Tāpat ir cerība, ka šeit sastapsities ar kādu no jūsu tagadnes problēmām, ar attiecīgu vēsturisku skaidrojumu tām.

Mēs visi dzīvojam, mācāmies ēkās, kuras vēl nes grēka zīmogu. Tās ir jāattīra, grēkus saucot vārdā. Un tas nenozīmē, ka jānosoda būtu kādi cilvēki, dzīvie vai mirušie. Nē, vien grēki, kuri pat būtu jāienīst. Jo tikai tā vien spēsim pārvērst šo mūsu augstskolu tiešām par pili gaismai.

Patlaban, kad jau ir notikušas tik daudz un dažādas pārvērtības Universitātē, piedāvāšu kādu, iespējams vairāk žurnālistisku nekā zinātnisku viedokli, kas gūts, pētot LVU un LU domu mentāciju...

Universitāte, kādu to sastopam patlaban, pēc savas iekšējās darbības struktūras un pašiem vipārējākiem principiem joprojām ir 1940. gada augusta pilnīga programmas realizācija. Gan, paldies Dievam, ar dažām iebildēm...

1940. gadā, mainoties varām, rektora Mārtiņa Prīmaņa vietā tika iesēdināts no Maskavas iesūtītais Jānis Paškevičs. Taču liktenim bija labpaticies, ka pēdējais visai ātri nokļuva konfliktsituācijā ar Žani Spuru (LKP CK sekretāru) un pieredzējušais Jānis Jurgens, kas pārbaudīja Universitātes darbu, par savu uzcītību tika atalgots godam — respek-

tīvi, ieguva rektora vietu LVU.

Daži vārdi par Jurgena kungu (kura attēlu, blakus V.Šteinberga un V. Millera attēliem, varam skatīt Universitātes vestibilā...).

Dzimis 1900. gadā Ogres rajonā, 1919. gadā — čekas izmeklētājs un revolucionārā tribūnā loceklis Viļānu pilsētā. Pirms došanās uz Latviju 1940. gadā — vadošs un pedagoģisks darbs augstākajā NKVD skolā Maskavā...

Tomēr šī laikam ir situācija, kad par ētiku runāt ir neētiski — gluži vienkārši viens ieliktenis nomainīja otru "labāku", kam represīvajā darbā bija "solidāka" pieredze.

Tadēļ arī dabīgi, ka J. Paškevičs jutās kā represētais komunisti. Viņš paraksta vēstules uz VKP CK, PSRS Tautas Izglītības komisariātam. No vēstules pēdējam adresātam interesantas šķiet rindas, kuras ļoti tieši saistāmas ar tagadnes problemātiku. Vēl jāpiezīmē, ka J. Paškevičs tajā uzskaita no vienas puses — visus savus labos darbus, kas nav novērtēti, un no otras — to grūto situāciju, kurā viņam bija jāstrādā, laužot "buržuāziskās" augstskolas

kārtību:

"Universitāte izrādījās ļoti sarežģīts kombināts, kurš bija uzbūvēts pēc "autonomijas" principa un kurš sastāvēja no 11 fakultātēm (tai skaitā divām teoloģiskām), kurās bija burtiski sabāztas visas zinātņu nozares".

"Universitātē bija piekšmetiskā mācību sistēma. Nekādu mācību programmu un plānu nebija. Profesori paši izlēja katrs pēc savas izvēles, ko pasniegt un kā pasniegt."

"Studentu darbs tika kontrolēts ar pasniedzēja parakstu matrikulās par nokārtotajiem piekšmetiem un ar mācību maksas starpniecību. Toreiz nebija mācību daļas un aparāta, kas vienoti plānotu zinātnisko darbu.

Vārdu sakot, bija nepieciešams salauzt visu veco sistēmu un radīt jaunu, turklāt ļoti īsā laikā."

Tas ir konstatējums par "buržuāzisko" LU, bet to izdevās pilnveidot:

"Ir radīta mācību daļa un zinātniskā daļa (kuras agrāk vispār neeksistēja), kā arī atjaunots viss fakultāšu aparāts".

"Izstrādāts un apstiprināts Latvijas PSR Tautas Komisāru Padomē universitātes nolikums pēc nolikumu tipa padomju augstākajām skolām."

Ir sastādīti no jauna mācību plāni un programmas, kuras vispār neeksistēja. Tas izdarīts uz to materiālu bāzes, kuri saņemti no padomju augstākajām mācību iestādēm."

"Ir organizēta marksisma-ļepinisma pamatu katedra, kura ir aptvērusi ar savām lekcijām visas fakultātes."

"Nomainīts gandrīz viss universitātes vadošais sastāvs (prorektori, fakultāšu dekāni, utt.). Pavisam atlaisti no darba reakcionārie profesori, kuriem nav zinātniskas vērtības un kuri agrāk ieņēma vadošus amatus valdošajos orgānos."

Tomēr tas, ja mēs konstatējam, ka patlabanējā LU vēl tik maz atšķiras no LVU, vēl nebūt nenozīmē, ka šim pārvērtībām būtu jābūt straujām. Jo strauji, kā novērots, top galvenokārt primitīvi sabiedriski organismi. Tomēr par faktisku LU atjaunošanu, šķiet, mēs varēsim runāt tikai tad, ja pēc būtības notiks atgriešanās 1940. gada 12. augusta (tad padomju rektors J. Paškevičs izdeva savu pirmo pavēli) situācijā. Un bez Teoloģijas fakultātes, atjaunota tiks arī Romas katoļu fakultāte, pareizticīgo nodaļa. Savukārt no kultūrstratēģiskā viedokļa pilnīgi nepieņemami ir tas, ka zemē ar tik plašu baltu kultūras potenciālu netiek pietiekami plaši pēģināta baltu filoloģija, t. i., mums joprojām nav baltu filoloģijas nodaļas, kura tika likvidēta 40.-to gadu beigās...

ARNIS ŠABLOVSKIS,

Latvijas Kultūras fonda Spīdolas stipendiāts pētījumam "Cilvēktiesību pārkāpumi LVU 1940. — 1990. gadā".

* Gatavojot publikāciju, izmantoti J. Paškeviča un J. Jurgena personiskās lietas no republikas valsts arhīva un Universitātes arhīva.

P.S. Ikkatru, kam ir kāda būtiska informācija, liecība, u.tml. par cilvēktiesību smagiem pārkāpumiem LVU (sevišķi 50. un 70.-tos gados), lūdzu, rakstīt "UA", "LU. Cilvēktiesību pārkāpumi."

Gerts Prokops

No vācu valodas tulkojusi Inga Alne

MANS SLEPKAVA RETI NĀK VIENS PATS

(Turpinājums. Sākums Nr. 17-18)

"Es esmu atklājis kaut ko tādu, ko viņi gribētu dabūt sev. Es domāju, ka nevienam nav par to ne jausmas, bet viņi ir uzoduši. Šķiet, ka es runāju pa miegam, un Madlēna..."

Henks neticīgi pašūpoja galvu. "Mادلēna tevi nemūžam nenodos slepenajam dienestam!"

"Katrām, kas samaksās." Fils rūgti pasmaidīja. "Tikai viņa to varēja izdarīt. Mēs izšķīrāmies pirms dažiem mēnešiem, un viņa tagad dzīvo varen plaši. No kurienes viņa ņem naudu?"

"Tam var būt dažādi izskaidrojumi; piemēram, cits vīrietis."

"Jā, dūciem! Un laikam ne tikai kopš šķiršanās."

"Vai tu viņu padzini?"

"Nē, viņa pati aizgāja. Ar atriebīgu smaidīgu: es vēl viņu atcerēšoties. Tikai viņa varēja piekļūt pie maniem papīriem."

"Ja slepenais dienests patiešām ir ieinteresējies par tavu atklājumu, tad viņš var pieprasīt sev visus tavus papīrus. Visus!"

"Tā viņi neko neuzzinās. Mani pētījumi bija pavisam citā nozarē. Un tā ideja man ienāca prātā nejauši, es ne ar vienu par to nerunāju un izstrādāju to viens pats. Kad sapratu, kas no tā visa var iznākt, tad strādāju tikai pa naktīm mājās, un visas piezīmes — līdz pēdējai strēmelti — tūlīt iznīcināju vai ieslēdzu seifā. Bet nakts darbs droši vien pamodināja Madlēnas zinātkārību, vai arī es runāju pa miegam, un viņa sāka pa papīriem rakņāties un beidzot aizgāja uz slepeno dienestu. Laikam kāds viņas mīļākais tur strādā. Par laimi viņa maz sajēdz no fizikas. — Ir viens pierādījums, Henk. Četrpadsmit dienas pēc šķiršanās viņa atnāca atpakaļ, es domāju, pēc slepeno pavēles: nofotografēt visus papīrus. Salabšanas scēna bija aizkustinoša, un pēc tam neatkārtojama nakts, bet no rīta viņa atkal aizgāja bez jebkāda paskaidrojuma, un seifā kāds bija aizticis papīrus. Bet tur viņu sagaidīja briesmīga vilšanās. Divas dienas pirms tam es atradu risinājumu un tūlīt iznīcināju visus pierakstus. Formulu nav nekur. Tikai manā galvā."

"Tikai tavā galvā," atkārtoja Henks.

Fils dusmīgi uz viņu paskatījās.

Henks mierinoši uzlika roku Filam uz pleca. "Ko tu atklāji?"

"To es neteikšu nevienam." Viņš parādīja uz savu pieri. "Te tas paliks uz mūžīgiem laikiem."

"Ko kāds ir vienu reizi atklājis, to citā reizē

var atklāt cits."

"Jā, protams, bet pa to laiku paies gadi vai gadu desmiti, un tam var būt izšķiroša nozīme."

"Kam izšķiroša, Fil?"

"Cilvēcei. Šai mazajai, neizskatīgajai planētai, pa kuru mēs staigājam." Viņš piecēlās un kādu laiku stāvēja pie paša krasta. Pēc pāris minūtēm atkal apsēdās. Viņš smagi elpoja.

"Okey," teica Henks, "tu esi atklājis kaut ko sensacionālu, un slepenais dienests grib to dabūt, lai gan isti nezina — kas tas ir. Vai pareizi?"

"Man nav ne faktu, ne pierādījumu," Fils klusi atbildēja. "Es tikai izskaidroju tev savu nelaimi."

"Tad izskaidro man, kā tu redzēji mērkaķa mocīšanu televīzijā. Es arī skatījos skaisuma konkursu, un nekā tāda tur nebija."

"Ak, tas nu gan ir vienkārši. Mūsu blokā ir kabeltelevīzija. Gluži viegli var palaist citu signālu uz manu televizoru. Ņem vērā, Henk, viņi mani ir apmeklējuši vairākkārt. Mājās, nevis institūtā. No Madlēnas vārdiem viņi nojaus pietiekami daudz, turklāt nav jau noslēpums, ka es kādreiz strādāju pie gravitācijas problēmām. Muļķīgā kārtā es ļāvos izprovocēties un dusmās pateicu viņiem seņā, ka nekad viņiem to neatklāšu. Tad nu viņi zināja, ka man tiešām ir ko slēpt. Viņi tikai smējās. Viņi uzzina visu, viņi teica, ka tas ir atkarīgs tikai no metodes."

"Ja viņiem tas tiešām ir tik svarīgi, tad viņi taču varētu tevi nolaupīt un apstrādāt tik ilgi, kamēr tu sāc runāt."

"Tas nu tik viegli neiet cauri! Gan institūts, gan universitāte saceltu traci. Es tomēr kaut kas esmu. Ar baltiem diegiem viņi neko nevarētu šūt. Viņiem būtu jāpāpūlas ar pierādījumiem tiesā. Vai jāpierāda, ka es esmu traks. Saki, ja es ar šito stāstu aizeju pie kāda psihiatra..."

"Es esmu psihiatrs."

"Tu esi mans draugs arī. Bet ko darītu nepazīstams psihiatrs, vai viņš mani tūlīt neieliktu trako mājā?"

"Laikam jau ieliktu."

"Viņi man teica, ka mēģinās iztikt bez fiziskas piespiešanas, bet vaļā gan nelaidīsies nemūžam — līdz es kļūšot prātg. Teicu, ka tas būtu neprāts atklāt viņiem tādas formulas, ka es neesmu traks. "Vēl ne," viņi smējās. "Ko jūs iesāksiet, ja es palikšu traks?" es jautāju. "Tur jau ir tā problēma," viņi teica, "no vienas puses — tādiem kā jums psihiskais spiediens ir visiedarbigākais, bet no otras puses — mēs esam ieinteresēti jūsu veselajā saprātā, jo jums jāturpina savi pētījumi. Henk, viņi man solīja

pašam savu institūtu, neierobežotus līdzekļus, jebkādas palīgus — tikai, papriekšu tās formulas."

Henks izvilkā cigaretes.

"Lūdzu, nevajag," teica Fils. "Es darīju visu, lai atkraitos no astēm, bet ja nu tomēr. Viņi teica, ka neizsekos mani. Nemaz, viņi teica. Tad: ne vairāk, kā līdz šim. Un kāpēc gan? Nevienam es savu noslēpumu nevaru uzticēt, jo ir tā, kā viņi teica: jūs jau nezina, vai viņš nav mūsējais." Fils atkal rūgti pasmejās. "Tā ir. Ne par vienu es nevaru galvot."

"Un kā tad ar mani?"

"Es nolēmu tev uzticēties. Man nekas cits neatliek. Varbūt tu arī esi ar viņiem, tad ar mani ir cauri, bet varbūt tu nesadarbojies ar viņiem, un tad tu esi mans vienīgais glābiņš. Ja tu vari palīdzēt. Turklāt, savu atklājumu jau es tev nestāstīšu."

"Es arī negribu to zināt. Un nomierinies, es neziņošu."

"Droši vien," Fils rezignāti atteica. "Un es jau teicu, ka man nekas cits neatliek."

"Viņi varētu baidīties, ka tikai tu neizdari pašnāvību," Henks domīgi teica.

"Nu jā, bet viņi mani ir trakoti labi izpētījuši! Viņi zina, ka es gribu dzīvot, ka es taisos pirkt divmastu jahtu, ar ko apceļot Dienvidjūru un gribu vēl daudz paveikt. Kad es teicu, ka labāk miršu, viņi tikai smējās. Viņi zina, ka man ir bail no nāves! Tieši to viņi izmanto. Kad es sapratu, ka tos sapņus man uzsūtījuši viņi, es viņiem piezvanīju. Viņi man bija iedevuši telefona numuru gadījumam, ja es piekristu sadarboties. "Vai jūs to izdarījāt?" es jautāju. Viņi pat nepajautāja, ko. Viņi teica: "Jūs taču gribējāt labāk mirt, vai ne? Tad mirstiet. Katru nakti. Simtus, tūkstošus nakšu, tik ilgi, kamēr būsiet ar mieru labāk tomēr dzīvot. Un tikai mēs jums varam to ļaut vai neļaut." "Un ja es sajūku prātā?" es jautāju. "Nebaidieties, tik ātri jūs nesajuksiet; mēs domājam, ka šī ir īstā metode — tieši jums. Jūs pats pie mums atnāksiet. Nāciet droši, mums ir pašiem savs trako nams." "Vai jūs tiešām riskēsit, ka es zaudēju prātu?" es jautāju. "Jā, ko lai dara," viņi smejas, "taču jūs varat zaudēt savu saprātu, kamēr mēs tikai to, kas vēl nav mūsu. Bet tas būs mūsu. Kāpēc jums veltīgi mocīties?"

Fils apkampa Henka plecus un sapurināja. "Es negribu palikt traks. Un negribu mirt. Bet noslēpumu izpaust es arī nevaru. Palīdz man, Henk. Es tevi lūdzu: palīdz!"

(Turpinājums sekos)

Stāsta aculiecinieki

Rihardo Kadiķis

"HERCOGS JĒKABS" LAIKMETA GRIEŽOS

Izraksts no Valdības vēstneša.

1940. gada 27. jūlija rīkojums tirdzniecības kuģiem.

1. pants. Kuģiem, kuri atrodas svešos ūdeņos, izbraukt vai iebrukt no kādas ostas citā ostā tikai ar Latvijas Valdības atļauju.

2. pants. Bez Latvijas Valdības atļaujas kuģiem nav tiesību iebrukt amerikāņu un angļu ostās.

3. pants. Kuģu kapteiņi, kuri pārkāps Latvijas Valdības pavēli Latvijas kuģiem atgriezties dzimtenē, tiks uzlūkoti kā tautas nodevēji un tos pasludinās kā stāvošus ārpus likuma.

Kopā ar viņiem tiks sauktas pie atbildības arī viņu ģimenes un tuvākie radnieki.

Valdības rīkojums attiecas uz kuģniecību, publicēts ar jūrniecības departamenta direktora un attiecīga ierēdņa parakstu.

Profesors Dr. A. Kirhenšteins,
Valsts un ministru prezidents

1939. gada rudenī toreiz lielākais, modernākais un komfortablākais Latvijas motorkuģis "Hercogs Jēkabs" no Kanādas ar kviešu kravu atgriezās Rīgā. Politiskā situācija Eiropā ar katru dienu saasinājās. Bija sācies otrais pasaules karš. Arī neitrālo valstu kuģi tika apdraudēti. Bija zināms, ka "Ati Kronvaldu", piemēram, confiscēja hitleriskā Vācija. Tādēļ "Hercoga Jēkaba" tālāko likteni saimnieki lēma vairāk nekā divus mēnešus. Tomēr uzvarēja kuģa īpašnieku peļņas kāre, 1940. gada 6. janvārī "Hercogs Jēkabs" atstāja Rīgas ostu, lai dotos vispirms uz Norvēģiju, tad — ASV.

1940. gada vasarā, kad dzimtenē notika valdības maiņa, braucām gar Dienvidamerikas krastiem. Lai izlemtu, kā rīkoties tālāk, vajadzēja sazināties ar Latviju. Taču sakaru nebija. Kapteinis Mihelsons nervozi staigāja pa komandtiltu un sarunājās ar telegrāfistu Āriņu, kurš jau vairākas dienas veltī pūlējās izsaukt Liepāju.

— Vainīgi būs augstie Andu kalni, kas stāv radioviļņu ceļā, — sprieda radists.

Varbūt tā arī bija, taču no šī izskaidrojuma vieglāk nekļuva. "Hercogs Jēkabs" tādā pašā nežinīgā turpināja ceļu gar Čīles krastiem uz Valparaiso ostu. Beidzot telegrāfistam (funkeram) izdevās pieņemt telegrammu no Liepājas. Mihelsons to izlasīja un, neskatoties uz to, ka bija pāri pusnaktij, lika tūlīt pasaukt stūrmaņus un mehāniķus. Sapulcējušies virsnieki nojauta, ka noticis kas ārkārtējs.

— Mani kung! — iesāka kapteinis. — Nupat saņēmām telegrammu, kurā teikts, ka visiem kuģiem, kas brauc ar Latvijas karogu un atrodas Atlantijas okeānā, nekavējoties jādodas uz Murskanski. Bet kuģiem, kas atrodas Klusajā okeānā,

jāmaina kurss uz Vladivostoku. Kuģi, kuri atrodas svešos ūdeņos, drīkst izbraukt vai iebrukt kādā ostā tikai ar Latvijas valdības atļauju. Izbraucot, tiem jābūt apgādātiem ar degvielu. Tāds ir rīkojums, un mūsu pienākums ir to izpildīt!

vostoku.

— Redzi, nu, Kalniņ, — teica Mihelsons, — nebūs jādzen tukšs kuģis pāri okeānam.

Beidzot funkera ziņoja kravas saņēmējam, ka 1940. gada 8. augustā, gaismai austot, "Hercogs

Klātesošie saspringti klausījās.

— Taču tūlīt uz Vladivostoku doties nevaram, — kapteinis turpināja. — Pirmkārt, krava jānogādā Kaljao ostā. Otrkārt, locim, kas mūs vadīja cauri Magelāna jūras šaurumam, jāpalīdz nokļūt Valparaiso ostā. Treškārt, slimajam mašīnāsistentam Freijam vajadzīga ārsta palīdzība. Bet tas vēl nav viss, pirms doties mājās, mums jāpildina degvielas, dzeramā ūdens un pārtikas krājumi. Kādas ir jūsu domas?

— Es jums piekrišu, kaptein! — teica otrais stūrmanis Kārklīšs.

— Vai kāds domā citādi? — noprasīja Mihelsons.

Abi mehāniķi, tāpat kā kapteinis, bija raduši bez ierunām izpildīt pavēles. Tikai pirmais stūrmanis Kalniņš vēl svārstījās, līdz beidzot atzina, ka labāka varianta nav.

Vīri atgriezās savās vietās. Atkal klabēja Morzes aparāts, funkera sauca Liepāju, taču tā klusēja. Par laimi, pārraidī Baltijas jūrā uztvēra kuģa "Everonika" telegrāfists un uzņēmās starpnieka lomu.

Naktī "Everonika" "Hercogam Jēkabam" pārsūtīja telegrammu no dzimtenes. Tajā bija teikts, ka "Hercogam Jēkabam" atļauts iebrukt Valparaiso ostā, nogādāt loci, un sniegt slimajam ārstu palīdzību. Vīru drūmās sejas atplauka.

Par kravas izkraušanu telegrammā nekas nebija teikts, tāpēc kapteinis, apspriedies ar saviem palīgiem, nolēma apstādināt motorus un dreifēt okeānā līdz turpmākajiem rīkojumiem no dzimtenes. Kaljao atkal un atkal sauca "Hercogu Jēkabu", par mums interesējās kravas īpašnieks, taču mūsu radiostacija bija spiesta klusēt.

Jūrnieki domāja par mājām, savām ģimenēm un lielajām, negaidītajām pārmaiņām dzimtenē.

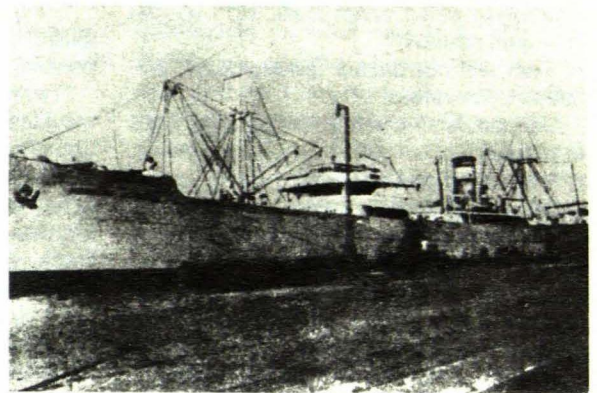
— Saki, stūrman, vai tiešām būs noticis lielais brīnums, un par dzimteni drīkstēsīm saukt to zemi, kuras vārdu dzirdējām pa radio Bahi Blankas ostā? — matrozišs Dumbrs jūsmīgi jautāja.

— Jā, Pēter, tagad tikai jāaun kājas un jābrauc mājās! Jāsāk domāt par jaunu, labāku dzīvi! — Kārklīšs atsaucās. Mums bija labi, bet tagad būs vēl labāk!

Laiks kļuva nemierīgs, viļņi mētāja dreifējošo kuģi. Tas vēl vairāk nomāca jūrnieku garastāvokli. Trešās dienas vakarā funkera izdevās piekārt saraustītu radiogrammu, kurā bija teikts: "Padomju Latvijas valdība atļauj "Hercogam Jēkabam" iebrukt Kaljao ostā, izdot kravu, pēc tam pāriet "Amtorga" (Padomju Savienības tirdzniecības pārstāvniecība ASV) rīcībā". Pēc kravas izkraušanas "Hercogam Jēkabam" bija jāuzņem 2000 tonnas cukura, lai to aizvestu uz Vladi-

Jēkabs" iepeldēs Kaljao ostā. No šī brīža mainījās arī kārtība uz kuģa. Bijušo matrozi Oskaru Šlosmani kapteinis iecēla par trešo stūrmani. Komanda no divu maiņu darbdienas pārgāja uz trim maiņām. Darbalaika saīsinājums uzlaboja jūrnieku garastāvokli. Īpaši likšms bija Oskars Šlosmanis.

Nogādājuši kravu Kaljao ostā, jūrnieki gatavojās ceļam uz Vladivostoku. Taču tas nebija pašprātam bijušajiem Ulmaņa valdības diplomātiem. Izmantojot jau anulētas diplomātu pilnvaras un

● Motorkuģis "HERCOGS JĒKABS" (vēlāk "PADOMJU LATVIJA") Rīgas ostā 1939. gadā.

savu personīgo paziņanos ASV Ārlietu un Iekšlietu ministrijas aprindās, viņi panāca, lai "Hercogam Jēkabam" ceļš uz Padomju Savienību tiktu aizšķērsts. Jūrniekus arestēja. Otrā dienā pēc kravas izkraušanas kuģi iebruka raibās uniformās tērpti policisti, ostas komandanta virsnieki un karavīri. Viņi pavēlēja "Hercogam Jēkabam" bruņotas motorlaivas pavadībā noenkuroties ostas ūdeņos trīs jūdzes no krasta. Kad motorlaiva aizbrauca, uz kuģa palika karaflores sardze pilnā apbruņojumā. Bijušie Latvijas diplomāti bija sameistarojuši fiktīvu komercuzņēmumu un, izmantojot amerikāņu firmas JUNGBROK izkārti, mēģināja piesavināties "Hercogu Jēkabu". Šim nolūkam tika izmantota juridiska kazuistika, meli, uzpirkšana. Bet latviešu jūrnieki nepadevās. Kapteinis Mihelsons sameklēja advokātu un iesniedza tiesā protestu pret nepamatotu arestu un pretprasību par zaudējumu segšanu, kuri radās sakarā ar dīkstāvi. Tiesai vajadzēja notikt pēc desmit dienām, taču tā tika novilcināta veselu mēnesi — līdz 11. septembrim. Tomēr advokāts pierādīja, ka ar Padomju Latvijas valdības lēmumu visi agrākie Latvijas diplomāti ārzemēs ir atcelti no amatiem un tiek atsaukti uz Latviju. Bilmanis un Oliņš no tiesas esot aizgājuši kā nopērti. Arī uzliktais embargo tika atcelts kā nepamatots.

— Pirmdien bunkurēsīmies, — prēcīgi informēja kapteinis. — Kuģa dokumentus ostas ko-

mandants solīja atvest reizē ar loča kuteri.

Taču tā vietā pie kuģa piebrauca noplukusi motorlaiva. Svešs vīrietis, uzrādījis sargkareivim atļauju, aizsteidzās uz kapteiņa salonu. Pēc stundas ceturkšņa svešais aizbrauca, bet mūsu kapteinis lika bocomanim sasaukt komandu.

— Nekur nebrauksim, — viņš norūpējies paziņoja — Kuģim atkārtoti uzlikts embargo. Tātad nelīdz pat tiesas lēmums!

Nākamā dienā pie kuģa piebrauca trīs vīri — Oliņš, angļu konsuls Peru republikā un viņu izraudzītais jaunais "Hercoga Jēkaba" kapteinis Grīviņš. Kapteinis Mihelsons ielūdza tos salonā.

— Redzi nu, Hugo, mūsu ceļi atkal sastopas, — kas gan varētu iedomāties, ka man būs jāpārņem tavš "Jēkabs", — Grīviņš augstprātīgi sacīja un rādīja ar ģerboni rotātu papīru, kas viņu pilnvaroja ieņemt "Hercoga Jēkaba" kapteiņa posteni.

— Tie ir viltooti dokumenti! Es kategoriski atsakos tos pieņemt! — Mihelsons atteica angļiski, lai saprastu arī angļu konsuls.

— Vai tas nozīmē, ka jūs mani neatzīstat par Latvijas interešu pārstāvi, kā tas noteikts 1926. gada Latvijas-Anglijas nolīgumā? — jautāja angļi.

— Ņemiet vērā, mīster konsul, ka laiki mainījušies. Latvija tagad atrodas Padomju Savienības sastāvā, un tās intereses aizstāv PSRS pārstāvniecība. Agrākie Latvijas nolīgumi uzskatāmi par anulētiem, — atbildēja Mihelsons.

Grīviņam nekas cits neatlika, kā bāzt savus dokumentus kabatā un atstāt salonu. Oliņš nenocietās nepateicis:

— Jūs, Mihelson, gribat aizvest mūsu kuģi bojšvikiem, bet tas jums neizdosies!

Uz klāja pie Oliņa piesteidzās matrozis Miķelis Dzērvēns.

— Oliņa kungs, vai drīkstu jūs uzrunāt? — nekautrēdamies no pārējiem, jautāja Miķelis.

— Protams, — Oliņš pasmaidīja, — es kā Latvijas pārstāvis uzklāsu katru Latvijas jūrnieku!

Pēc īsas sarunas Dzērvēns kopā ar Oliņu iekāpa motorlaivā un aizbrauca. Kapteinis lika sasaukt komandu.

— Varbūt vēl kāds vēlas pamest kuģi? — viņš skarbi noprasīja. Vairāk gribētāju nebija.

Nākošā dienā advokātu kantorī kapteinis uzzināja, ka Bilmanis tomēr saņēmis Peru Ārlietu ministra piekrišanu, lai angļu konsuls tiek pilnvarots pārstāvēt Latvijas intereses Peru republikā. Konsuls savukārt safabricējis dokumentus, ko Bilmanis jau iesniedzis tiesā ar prasību kapteini Mihelsonu noņemt no kuģa un ieslodzīt cietoksnī. Mihelsons esot teicis savam advokātam: Redzu, ka viss nelikumīgais šeit var kļūt likumīgs! Uzvar tas, kam lielāks naudas maks.

Pēc dažām dienām Grīviņš ar angļu konsulu atkārtoja vizīti uz kuģa. Mihelsons atkārtoti atstūma Grīviņa titulēto dokumentu. Grīviņš sašutis kļiedza: "Galū galā, cik ilgi es tā braukāšu, kāda nozīme tev ilgāk vilcināties?"

Kad draudi nelīdzēja, viņš pārgāja uz draudzīgu toni. — Neņem ļaunā, Hugo, mūsu ilgās pazīšanās vārdā!... Parunāsim dažus vārdus divatā! — Mihelsons negribīgi piecēlās un devās uz blakus telpu. Grīviņš viņam sekoja.

— Tagad runāsim atklāti un nopietni, Hugo! — teica jaunieceltais kapteinis. — Kāpēc, kā labā te karojam, kam tu gribi izdabāt? Krieviem? Kas tev par to būs? Varbūt tev iedos divus, nu teiksim trīs

tūkstošus rubļu! Kas tas ir salīdzinot ar kapteiņa algu? Nospļauties!

— Visu nevar par naudu nopirkt! — atbildēja Mihelsons. — Ja tu nesaproti tādus jēdzienus kā tēvzeme, gods, tad varbūt sapratīsi vismaz to, ka man mājās ir bērni un sieva! Ko viņi iesāks? Ubagos! Tāpat visu mūsu komandu Latvijā gaida tuvinieki, ģimenes. Nevar taču domāt par sevi vien!

— Gan jau pienāks laiks, kad atkal tiks pie bērniem un sievas! Bet saproti, ka otras tādas izdevības dabūt tik kolosālu mantu kā "Hercogs Jēkabs" vairs nebūs! Mēs tevi varētu ieskaitīt līdzīpašniekos. Lai kuģis brauc gar Amerikas krastiem ar Amerikas karogu, bet peļņu sadalīsim uz galviņām! Padomā labi!

— Svešu mantu nekad neesmu iekārojis! — atteica Mihelsons.

— Nāc taču reiz pie prāta! Vēlāk nožēlosi... Ja reiz tā neesi ar mieru, tad cik lielu summu gribi atkāpšanās naudu? Maksāšu bez kaulēšanās! Vari saņemt kaut vai tūlīt, un braukt uz Liepāju pie sievas un bērniem, lai viņi nedzīvo pusbadā.

— Nekā tu nesaproti, man tavas naudas nevajag, tas ož pēc Sibīrijas. Bet tas, ka mana ģimene dzīvo pusbadā, tur tev taisnība! Saņemtās vēstules no mājām liecina, ka kuģniecības kantoris uz jūrnieku atstātām pilnvarām mūsu piederīgiem naudu vairs neizmaksā kopš aresta!

— Redzi nu, ko tu vēl gaidi? — Mihelsons atmeta ar roku un abi atgriezās salonā.

Kamēr Grīviņš sarunājās ar Mihelsonu, angļu konsuls "apstrādāja" abus stūrmaņus. Dzērvēns esot lūdzis konsulātā patvērumu, un pēc viņa domām labam piemēram vajagot sekot, kamēr neesot par vēlu! Malā palicējiem, kamēr dabūšot darbu, maksājot pilnu algu. Bet, ja kāds izteikšot vēlēšanos braukt uz mājām, ceļa izdevumi tikšot segti.

Panākumus tomēr neguvuši, nelūgtie viesi kopā ar saviem bruņotajiem sargiem iekāpa motorlaivā

jums tur meklējams, ja šeit varat dabūt angļu konsula aizbildniecību, saņemt kārtīgu gratifikāciju, ārzemju pavalstniecību, darbu uz kuģiem vai krastā, un citas priekšrocības? Tūlīt pat varat pārcelties uz komfortablu hoteli.

Kapteinis Mihelsons, rokas uz muguras salicis, staigāja pa klāju, bažīgi raudzīdamies, vai kāds netaisās atstāt kuģi. Ja kāda puse no komandas paklausītu policista aicinājumam, kuģis vairs nevarētu nekur braukt. — Ja mani apcietinās, nepaļaujieties nekādām provokācijām, turpiniet cīņu!

— Kapteinis uzrunāja abus stūrmaņus. — Tā ir maksācē ar pliku āķi! Bet griezieties pie advokāta manā vārdā!

— Kaptein! Vai jūs tiešām domājat, ka mēs mierīgi noskatīsimies jūsu apcietināšanā? — teica stūrmanis Kārklis un pievērsās komandai:

— Nu, puīši! Vai savaldzināja kādu? Lieliskas iespējas, viesnīca, komforts...

— Mums nekāda komforta nevajag! — iesaucās matrozis Spriedējs. Arī mēs pārējie — visi kā viens — atbildējām to pašu.

Nākošā dienā, atgriežoties no pilsētas, kapteinis izsniedza komandai atvestās vēstules. Tur bija rakstīts: lai kuģniecības kantorim nevajadzētu piederīgiem izmaksāt naudu uz jūrnieku atstātām pilnvarām, jaunais kuģniecības priekšnieks Sadagorskis no Ļeņingradas izplatījis baumas, ka jūrniekiem pietrūcis ko ēst. Ka viņi aizgājuši mežā zvērus medīt, bet daži atraduši darbu krastā. Viens otrs jau paspējis atrast sev līgavu un dzīvojot cepurī kuldams. Bet citi jūrnieki jau esot ceļā uz dzimteni. Tāpēc neesot pamata turpmāk vairs naudu izmaksāt. Daži šīm baumām ticēja, daži — neticēja.

Un tomēr laikā, kad latviešu jūrnieki pašai dziedīgi cīnījās, lai uzticēto kuģi pārvestu dzimtenē, mūsu ģimenes un piederīgie pie jaunās valdības dzīvoja pusbadā. Tā bija pirmā pārsteidzošā vēsts no mājiniem, un vēl nenojautām, kas mūs sagaida atgriežoties mājās.

← Kuģis "HERCOGS JĒKABS"

● Peru osta Kaljao no putna lidojuma

un aizbrauca. Pēc pāris dienām sekoja nākamā provokācija, ko nomainīja citas. Policijas virsnieks uzrunāja kuģa komandu: — Mums ir zināms, ka uz kuģa tiek pieņemta komunistiskā propaganda. Par to mēs varam jūs noņemt no kuģa un ietupināt vecajā kazemāta cietoksnī. Kāpēc jums riskēt un doties uz Krievzemi, kur cilvēki staigā noskranduši un pustukšiem vēderiem? Arī Latvijā, ko okupējuši krievi, atņēmuši saimniekiem zemi un lopus, bet pilsētniekiem mājas un citus īpašumus un cilvēkus izsūta uz Sibīriju! Kas

Pienāca izšķirošais 1940. gada 17. decembris. Bija aizritējušas trauksmainās 127 aresta dienas. Pa šo laiku bija notikusi jau trešā tiesas prāva. Bet gūstam nebija paredzams gals, angļu konsulam palīgā bija ieradušies arī Lielbritānijas un Polijas sūtņi. Peru Iekšlietu ministrs pēc angļu konsula draudzīgās vizītes beidzot piekrita, ka prefektūra ar varu noņemt no kuģa dumpīgo kapteini un viņa atbalstītājus!

(Turpinājums sekos)

Sports SportsZĪDAIŅI LU
NEMĀCĀS!

Turpinot kolēģa Jāņa Dombura aizsāktu tēmu par fakultatīvo fizikultūru žurnālistikas specialitātes studentiem, nolēmu izvaicāt pāris žurnālistus, jo viņu viedoklis publikācijā bija kaut kur pačībējis. Runā "resno dibenu" īpašnieki — Lita, Andris, Filadelfija, Kristīna, Signe, Dzīlis, Jana, Ilze, Ivo un Iveta.

— Piespiedu nodarbības iedves tikai riebumu pret fizikultūru, kā tas bijis jau skolas laikā. Manuprāt, žurnālists ikdienā noskrienas mēli izkāris, lai visu un visur paspētu. Gandrīz neviens no klāienes studentiem nav kantorī sēdētājs, jo studiju laikā to nevar savienot ar normālu mācīšanos. Pati es fizikultūras apmeklēju, protams, iespēju robežās.

— Augstskolā galu galā neuzņem zīdaiņus, gan jau cilvēki paši zinās, kas tiem vajadzīgs un kas ne. Un profesoru Treiju lūdzu neaiztikt, jo viņš beidzot saviem studentiem devis augstāko brīvības pakāpi — "būt vai nebūt" fizikultūrai. Tas taču nenozīmē tikai nebūt.

— Harmoniska personība pati rūpēšies par visu sevi. Es fizikultūras lielo trūkumu aizstāju ar gādāšanu par ģimenes lielo katlu. Kopā ar māmiņu stāvam vairākās rindās uzreiz, un tad sanāk pieklājīga noskriešanās no vienas vietas uz otru. Tādējādi jūtos brīnišķīgi, nekādu problēmu ar pēcpusi nav.

— Žurnālisti visi kaut kur strādā, diena ir saraustīta. Mums tomēr ir īpašs stāvoklis, jo galvenais ir darbs, nevis mācības, tikai praksē mēs varam iemācīties savu profesiju. Tapēc esmu par fakultatīvo fizikultūru, pagājušo gadu tā bija gandrīz apnicīgākā nodarbība, kur atzīmēja katru apmeklējumu. Nu beidzot tas ir galā! Tāpēc, lai dzīvo profesors Treijs! Tā nu nav, ka neko nedaru — eju uz aerobiku divreiz un uz baseinu reizi nedēļā. Un vispār dibens ir katra paša ziņā, tur nu obligātās nodarbības neko nelīdzēs, pie tam pastāv dažādas gaumes — kam nepatīk, bet ir kam patīk resni dibeni. — Ļoti labi, ka fizikultūra ir fakultatīva. Ja negribi neko darīt — tava problēma, staigā ar lielu vēderu vai lielu dibenu. Es pati eju uz sev vajadzīgām nodarbībām un vēl turpināšu nodarboties ar fizikultūru sava trenera vadībā. Turpretim obligātā fizikultūra traucē strādāt un iedves riebumu. Manuprāt, arī valodas varētu nebūt obligātas, ja cilvēks tik ļoti negrib mācīties, lai paliek tukša vieta diplomā, gan jau darba devējs zinās, kur tādu likt vai nelikt. Un

par tiem dibeniem, lai Domburs neuztraucas, neviens neliek precēt viņam resnu sievu, vēl jo vairāk žurnālisti.

— Obligātā fizikultūra?! Tas nozīmē piespiedu kārtā likt cilvēkam izkopt sava ķermeņa kultūru... Bet katra cilvēka miesa pieder viņam pašam. Kaut cik zinot cilvēka psiholoģiju, nevajadzētu aizmirst, ka obligātais (vardarbīgi piespiestais) rada dabisku pretreakciju.

— Fizikultūra vajadzīga obligāti, bet nekādā gadījumā ne obligātā fizikultūra.

— Atdeve stundās ir pārāk maza, lai varētu runāt par fizisko KULTŪRU. Un steiga: skrien uz fizikultūru otrā pilsētas malā, pēc tam, pavisām apšļakstījis nosvīdušo ķermeni, atkal mīcīs pa trólejbussiem atpakaļ uz lekcijām — baisi.

— Mūsu specialitātē kaut ko obligātu izpildīt ir nereāli, kaut vai tā paša banālā laika trūkuma dēļ, jo mēs taču gribam nodarboties vispirms ar savu tiešo darbu — žurnālistiku.

— Ņemot vērā to, ka fizikultūrieši nereti kļūst par žurnālistiem, piemēram, Aldis Neimanis Latvijas TV, tad iznāk, ka žurnālisti jebkurā brīdī var gūt panākumus fizikultūrā, jo nav taču skaidrs, kur beidzas fizikultūrietis un sākas žurnālists, iespējams, ka tas ir viens un tas pats.

Tā Jānis Domburs ir licis kolēģiem dalīties atziņās par baigo pagātni pirms nepilna gada. Aptauij liecina, ka visi šie jaunie speciālisti, neatkarīgi no to dibenu lielumiem, ir pret obligāto fizikultūru, bet tomēr nav tāda, kas kaut ko nedarītu sava nodzītā ķermenīša labā. Atliek tikai pateikt paldies profesoram Treijam un atzīt, ka fizikultūrbrīvība ir asprātīgākā izeja no sasvīdušā stāvokļa, jo citādi riebums pret fizisko kultūru draudētu ievilkties gadsimta garumā.

Kolēģus aptaujāja IEVA UPLEJA

P.S. Jūtos labi, par veselību nesūdzos. (izm. 90-60-90 cm)

 victory!

LAI DZĪVO PUNKTI
UN ĶEKSIŠI!

Tūdaļ beigsies semestris, vēl tikai pāris eksāmenu. Ieskaišu arī? Un fizikultūrā? Fizikultūra laikam viens no svarīgākajiem un grūtākajiem priekšmetiem LU. Retā mācību priekšmetā tik daudz nosacījumu, lai dabūtu ieskaiti — regulāri apmeklējumi, normatīvi, divas sacensības un vēl gala ieskaite.

Jā, obligāti jāpiedalās divās Universitātes organizētās sacensībās. Patīk tev vai nepatīk, piedalies citās vai ne, eksistē uz pasaules vēl citas iestādes un kolektīvi vai ne — jāpiedalās.

Kas tas ir? Vai man tur ir jāiet, lai es pārliecinātos par savu trulumu vai sabojātu garastāvokli, vai vienkārši, lai nosistu savu tukšo (kā

domā tie, kam miesa valda pār saprātu) laiku?

Kādas tad ir šīs sacensības? Vai tur kādam interesē mani rezultāti? Vai kādu interesē, kur es pārģērbšos, nomazgāšos? Neinteresē, jo visi tāpat zina, ka esmu atbraukusi, lai nopelnītu fakultātei punktu un ķeksīti pasniedzēja žurnāliņā. Lai dzīvo sociālistiskā sacensība! Kā redzam, tā vēl dzīvo. Paldies tam jokdarim, kas tik slavinošus vārdus bija sarakstījis par sacensībām Biķernieku mežā — skrējienam! Tās tiešām bija burvīgas. Kā mēs tur skrējām! Gluži tāda vienotība kā atstājot Dziesmu svētku estrādi — desmit minūšu ilgš kopīgais starts. Bet iedomājieties! Atradās taču arī tādi, kas gribēja nekaunīgi izgrūsties cauri pūlim! Nu bet par to viņi arī dabūja dažus novelties garšļaukus, cits apskriet vēl lieku kilometru apkārt draudzīgajam pūlim. Jā, kāpēc gan lai pūlis nebūtu draudzīgs un vienots? Visus sajūsmināja apziņa, ka uzvarēs draudzība.

Man sacis, ka es varu iet uz citām sacensībām, kur tiek organizētas komandas un nav tāda drūzma. Kapēc? Es esmu individuāliste. Es tajā laikā labāk aizeju uz dejām vai peldbaseinu. Vai varbūt man jāiet, lai es ar savu nevēlēšanos "nosistu" citiem prieku un rezultātus?

Ak, jā! Viss taču studentu labā, lai viņiem neuzaug "resnas pakaļas". Arī "atstrādāšana" un nevis novingrošana vai nosportošana. Man šķiet, ka šāds vārds šai procedūrai dots ar nolūku, jo bieži vien ir bijis jāmazgā "Argo" grīdas, cītur — aizkari vai logi (arī ziemā) un nevis jāsporto nost savas resnās pakaļas, kas paspējušas uzaugt pa to laiku, kamēr students slaisīsties pie kāda pasniedzēja konsultācijās, vieslektoru lekcijās vai bibliotēkā. Nu, ko?

Lai dzīvo fizikultūra! Lai dzīvo!

Eh, es arī labprāt gribētu dzīvot, bet ne tikai no ķeksīšiem.

SAULCERĪTE KAŠĶE

 victory!

NESEN

LU studenti veiksmīgi startējuši Latvijas Republikas Ziemas čempionātā vieglatlētikā. Rezultāti:

pirmās vietas - M.ŽURAVĻOVA, Ekon. fak. I kurss, 400 m, 57.9,

I. UPMALĒ, Ped. fak. IV kurss, 3000 m, 10:10.4,

A.APINIS, Ped.fak. V kurss, trīssoļlēkšana, 15.36,

otrās vietas - M. ŽURAVĻOVA, Ekon. fak. I kurss, 200 m, 25.65,

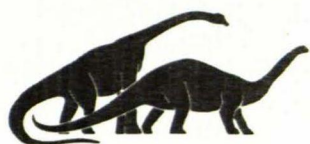
G.SPROĢE, Ekon.fak. I kurss, 400 m, 1:00.4,

A. KRĪŠĀNS, Fin. un tirdz.fak. IV kurss, 60 m barjerskrējienam, 8.41,

trešā vieta - Z.KRŪMIŅA, Fil. fak.II kurss, augstlēkšana, 1.75.

APSVEICAM REPUBLIKAS ČEMPIONUS!

 victory!

TESTS:

**VAI TAVS DOMĀŠANAS
VEIDS IR PIEMĒROTS
BRĪVVALSTS APSTĀKĻIEM?**

1. Kā saucas daudzreiz lietojams kuģis, ar kuru mēs saistām jaunas ēras sākumu?

"Vētra" — 5 punkti,

"Lāčplēsis" — 4 punkti,

"Aurora" — 25 punkti.

2. No kā jāsāk tirgus attiecību ieviešana dzīvē?

No sevis — 20 punkti,

no tevis — 10 punkti,

no pirmdienas — 35 punkti.

3. Izdomājiet atskaņas vārdam "tests"!

Izdomāju — 15 punkti,

neizdomāju — 15 punkti.

4. Vai esat lasījuši Augusta Deglava romānu "Rīga"?

Jā — 11 punkti,

nē — 12 punkti.

5. Vai maizi pusdienās ņemat ar mēru?

5 šķēles — 5 punkti,

1 šķēle — 10 punkti,

ar mēru — 30 punkti.

6. Vai bargā ziemā no meža izejot, laiks bija auksts?

Jā (-40 C) — 10 punkti,

nē (-10 C) — 36 punkti.

7. Kā jūs sauc?

Robčiks — 5 punkti,

Ženija — 10 punkti,

Jānis Bērziņš — 10 000 punkti.

Saskaitiet iegūtos punktus!

Ja jūs esat savākuši:

103 un mazāk punktus — jums piemīt vajadzīgais domāšanas veids;

no 103 līdz 603 punktiem — jums ir domāšana, kas piemērota brīvvalstij;

no 603 līdz 900 punktiem — atsūtiet, lūdzu, "Universitātes Avīzei" savu fotogrāfiju un autogrāfu;

900 un vairāk punktu — jūs esat melojis — tik daudz nemēdz būt;

10 000 un vairāk punktu — labrīt, Jāni Bērziņ!

Ja punktu skaits nav rēķināms veselos skaitļos — jums sabojājies kalkulators!

Ja punktu skaits mazāks par nulli, tad domuzīmi skaitļu priekšā jūs esat noturējies par minus zīmēm vai arī bijis pārāk liels sals.

Daudišs skrēja pa Augstāko Padomi un sauca:

-Savienojiet mani ar Bušu!

— Atvainojiet, bet tik ātri mēs nevaram dabūt sarunu ar Vašingtonu. Pie tam mums nav tiešo sakaru ar Balto Namu.

— Tad ne jau ar Džordžu, bet Antu.

P.S. Džordžam nav nekāda sakara ar radiožurnālistiku.

P.P.S. Savienojumam nav nekāda sakara ar seksu.

Esam saņēmuši studentu atsauksmes pēc "UA" 17.-18. numurā publicētā rektora Jura Zaķa raksta ar virsrakstu:

"Kaut arī mēs šai kaujā kristu, tā lieta pati nekritis".

Studenti raksta: "Tā lieta tāpat stāvēs. Vismaz kaut kas šai Universitātē stāvēs."

Vecmilgrāvi vēl arvien naktīs atskan šāvieni. Vīslatvijas Glābšanas komiteja iesaka — guliet tualete uz grīdas, kur viss pie rokas un lodes neķer.

**NENOTVERAMĀ
SUSLIKA JAUNIE
PIEDZIVOJUMI**

Nenotveramais Susliks paslēpās alā.

Piebrauca metro. Tajā iekāpa misters Fogs un lēnīgi teica: "Man, lūdzu, līdz Kopenhāgenai."

Mašīnists, kas īstenībā bija pārgērbies Fikss, izlikās, ka viņš ir aģents 008. Mistars Fogs piesarka, paņēra mikrofonu un stingrā balsī teica: "Ostorožno, dveri zakrivajutsa. Sjedujuščaja ostonovka — Gopengagen! "**

Apmierināts misters Fogs devās uz restorānvagonu. Ceturtajā vagonā atskanēja šāvieni. Piektajā vagonā viņam pievienojās pērtiķītis, kas tikko bija trešajā vagonā nokārtojies GDA normas. Piecatā viņi apsēdās pie četrvietīga galdiņa un norāva ar tomātu pastu apziesto galdautu. Štirlics pašauca oficiantu, atrāva rokassomiņu un ieeļļoja mīļoto naganu, ko rotāja uzraksts "Tovarišču Isajevu za osvobožēņije daļņego Vostoka ot Džeržinskogo".**

Baltā priekšautā atnāca verdzene Izaura un vaicāja misteram Fogam: "Cik ir pulkstenis?"

"Apskauj mani!" — viņš pačukstēja oficiantei un gribēja novilkēt tai zeķītes, taču vilciens strauji nobremzēja.

"Laikam Kopenhāgena", domāja Štirlics un iebāza pirkstu samogona pudelē. "Patiešām Kopenhāgena", piekrita plācenītis un piecēlās kājās.

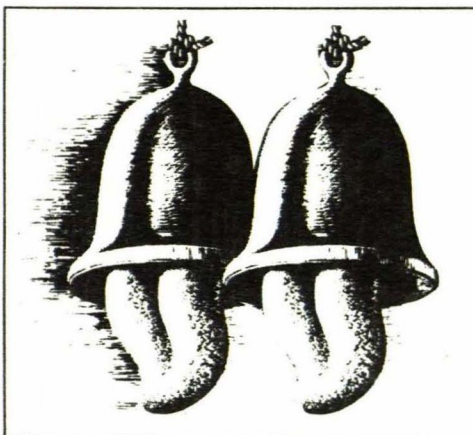
"Apnikuši man jūsu plācenīši", teica nenotveramais Susliks un izlīda no alas.

K.I. LŪCIJA un
VILIS VILHELMS

(Turpmāk vēl.)

* — Esiet uzmanīgi un neizkāpiet Kopenhāgenā!

** — Isajeva kungam par Tālo Austrumu atbrīvošanu no Džeržinska kunga.

**Kling — klang,
"C.P."**

**otrais laidiens —
metiens!**

Liels drāziens — brāziens!

JŪSU LAIMES HOROSKOPS 1991. GADAM

1991. gads — Merkūra gads. Ko tas nozīmē?

Merkūrs — tā ir saprāta un intelekta planēta: tas ir nākošā gada planētu valdnieks. No sengrieķu leģendas Merkūrs ir pazīstams kā dievu sūtņis, kā neitrāls starpnieks, ziņu un informāciju nogādātājs. Atrodies šajā izdevīgajā zīmē mēs varam cerēt uz saprātīgas tuvināšanās un tolerances gadu, kurā spēsim pārvarēt pretrunas.

Lūk, jūsu Zodiaka zīmes, noteicošās planētas un to planētu simboli, kuras jūs ietekmēs 1991. gadā.

SAULE — tas ir vidus (centrs), vitalitāte, vara un enerģija.

MĒNESS — nogaidīšana, mātīšais, pārdomas.

MERKŪRS — mērķis, saprāts, relativitāte un izsvēršana.

VENĒRA — tā ir pievilcība, erotika, papildinājums, kompromiss un harmonija.

MARSS — tas ir darbs, panākumi, izšķiršanās, agresija un darbība.

JUPITERS — tā funkcija ir sintēze, attīstība, tolerance un bagātība.

SATURNS — skaidrība, kārtība, atbildība un pienākumi.

URĀNS — brīvība un atjaunošanās, arī ekscentriskums.

NEPTŪNS — tā funkcija ir modifikācija, ieiešana nereālajā.

PLUTONS — tās ir pārmaiņas, Plutons ir par "mirsti un celies!"

MEŽĀZIS

22.decembris—
20.janvāris.

Ja jūs esat dzimis Mežāža zīmes 1.dekāde — 22.decembris — 31.decembris, tad varēsiet uzelpot! Protī, Saturns rūpēsies par ierobežojumiem, taču atalgo arī visas pūles. Jums veiksies darbā un personīgajā dzīvē, visā, ko jūs šajā gadā uzsāksiet. Nepacietība un sevis pārslugošana novājinās jūsu spēkus, tāpēc — jācenšas sevišķi uzmanīgi sadalīt spēkus (īpaši maijā).

Darbam labvēlīgs janvāris un augusta pirmā puse. Venēra jūsu pusē būs februārī, aprīlī, jūlijā, augustā un oktobrī.

Martā, maijā un novembrī attiecībās ar citiem jāizvairās no stūrgalvīgiem noteikumiem. Izcilas iespējas būs septembrī un oktobrī.

2.dekāde — 1.janvāris — 10.janvāris.

Urāns un Neptūns var izgādāt pārmaiņas jūsu dzīvē. Atklāsiet sevī spējas, kuras agrāk neesat pamanījis. Neptūns stiprinās inspirāciju, Urāns — intuīciju. Bet labi pārbaudiet, kas ir realizējams.

Aprīlī un septembrī neiztērējiet enerģiju

projektos, kuri ir mazsološi.

Jūnijā un jūlijā Jupitera ietekmē aizmirsīs katru saprātīgo skepsi.

Janvārī, novembrī un decembrī būs grūtības, kuras pārvarēs ar brīvību. Mīlestībai labākie mēneši ir februāris, jūlijs, augusts un oktobris. Martā un maijā sarežģījumi savstarpējās attiecībās. Taču gada beigās gaidāmas visnotaļ harmoniskas.

3.dekāde — 11.janvāris — 20.janvāris.

Draudzīga Plutona ietekme jūs vedina meklēt jaunu dzīves piepildījumu. Ja nezaudēsiet atbildības izjūtu, varat tikt paaugstināts darbā.

Attiecības ar partneri ir pakļautas lielām pārmaiņām, jo jūs kļūstat stingrāks un pārliecinātāks savās prasībās.

Sevišķi noteiktus un pārliecinātus būsit janvārī un septembrī. Maijā var gadīties, ka sevi pārvērtējat, kas negatīvi ietekmēs nākotnes izredzes.

Februārī, jūlijā, novembrī plauks un zels mīlestība. Viegli mākoņi var nedaudz sabojāt garstāvokli martā, maijā un novembrī.

ĪDENSVĪRS

21.janvāris—
19.februāris.

Valdošā planēta — Urāns.

1.dekāde — 21.janvāris — 30.janvāris.

No janvāra līdz jūnijam Jupitera un Saturna rūpēsies par stiprām jūtu svārstībām, Jupitera tieksies pēc panākumiem. Esiet uzmanīgāks un visos darbos ievērojiet mēru. Tas jūs padarīs nenosvērtu. Tāpēc pamēģiniet saglabāt mieru. Iespējams, martā, aprīlī un maijā jūs atradīsiet izvēles priekšā. Tad vieglākais ceļš noteikti nebūs tas labākais. Janvārī un aprīlī jūs piedzīvosit skaistu laiku ar savu partneri. Taču jūnijā pastāv šķiršanās iespējas, ja jūs paaugstināsiet savas pretenzijas. Februārī un oktobrī darbā jums viss veiksies.

2.dekāde — 31.janvāris — 9.februāris.

Jūs varat priecāties par labu gadu. Visu gadu būsit Urāna un Neptūna tranzīta ietekmē. Dīvos pēdējos gados jums viss nāca ar grūtu darbu. Tagad jūs varat baudīt dzīvi. Urāna ietekme nozīmē bieži jaunas pārmaiņas. Bet visu jauno gada vidū sāciet piesardzīgi.

Jūnijā, jūlijā un decembrī — Jupitera, iespējams, jūs novirzīs uz apšaubāmiem pasākumiem. Jūnijā varat nonākt bīstamā mīlas piedzīvojumā.

Noteiktus lēmumus labāk atlieciet. Februārī un oktobrī Merkūrs rūpēsies par panākumiem profesionālajā jomā.

3.dekāde — 10.februāris — 19.februāris.

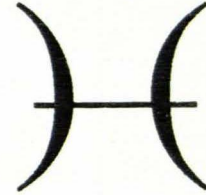
Stipra Plutona ietekme var izšķīroši pārveidot jūsu dzīvi.

Pašreizējās virspusējās savstarpējās attiecības vai nu izjuks, vai arī kļūs dziļākas.

Plutona ietekmē jūtaties "apspiests". Februārī un oktobrī veiksies darbā, varat iekļūt pirmrindniekos. Visu gadu pastāv lielas izredzes virzīties uz augšu pa karjeras kāpnēm. Jūlijā, augustā un septembrī nedrīkstat neapdomīgi rīkoties.

Janvārī un maijā pirmajā vietā būs mīlestība.

Jūlijā — uzmanieties! Ar kādu sāpju lēcieni varat nonākt pie lieliem sarežģījumiem.

ZIVS

20.februāris—
20.marts.

Valdošā planēta — Neptūns.

1.dekāde — 20.februāris — 1.marts.

Saturns no janvāra līdz maijam stiprinās jūsu izturības spējas. Būs izcilas izredzes darbā "izsisties uz augšu". Bet dariet to uzmanīgi, neizejot no rāmjiem. Jupitera ietekme gada pirmajā pusē varēs novest pie tieši destruktīvas izturēšanās. Mīlestības prieki būs gaidāmi februārī, maijā un decembrī. Šai laikā darbs atvirzīsies otrā plānā. Aprīlī, augustā un oktobrī jums intensīvi jāievēro partnera prasības. Jūnijā mēģiniet godīgi izturēties pret konfliktiem un noteikti izmantojiet iespējas izskaidroties. Oktobrī un novembrī jums visur smaidīs veiksmē.

2.dekāde — 2.marts — 10.marts.

Jūs viegli varat paļauties uz panākumiem. Iespēju robežās darbā centieties iet jaunus ceļus. Jūsu savstarpējās attiecības kļūs dzīvīgākas. Februārī, maijā un decembrī jūs piedzīvosit mīlas zvaigznes stundas. Neptūns un Saule nesīs jūtīgumu, kas būs nepieciešams aprīlī, oktobrī un novembrī.

Tad būs iespējamas arī garstāvokļa maiņas. Nemēģiniet mainīt apstākļus, bet gan jūsu attieksmi pret tiem. Marts labvēlīgs mēnesis visa jauna uzsākšanai. Augustā, iespējams, par daudz riskēsiet. Turpretī novembrī un decembrī izdosies viss, pie kā jūs ķersities.

3.dekāde — 11.marts — 20.marts.

1991.gadā pieredzēsiet vai sasniegsiet kaut ko līdz šim nepiedzīvotu. Taču zaudēt daudz enerģijas ir bīstami. Darbā jums tiks piedāvāta jauna, labāka vieta. Privātajā dzīvē attiecības var kļūt par izaicinājumu: konflikti tiecas pēc atrisinājuma. Viss ir pārmaiņās, un tas dzīvi uzlabo. Martā jūs varat gaidīt panākumus darbā. Augustā un septembrī atturība jūs pasargās no zaudējumiem. Februārī, aprīlī un decembrī jūs pavadīsiet laimīgu laiku. Pavisam citādi būs maijā un novembrī. Dodiet tad arī savam partnerim iespēju jūs pakritizēt.

(Turpinājums sekos)

Izmantots žurnāls "Prima"

ATGĀDINĀM, KA NO 20.FEBRUĀRA PIENĒMAM SLUDINĀJUMUS!

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar Universitātes vadības, rakstu autoru un viņu draugu viedokli.

"UNIVERSITĀTES AVĪZE" iespiesta firmā "RONDO" Lejupes ielā 5. Salikts ar datoru "Macintosh SE"; noformēja Rita Birziņa.
Redakcijas adrese: 226098 Rīgā, Raiņa bulvārī 19, 121.telpā, tālrunis 222944
Redaktore Ilze Brinkmane.